V. évfolyam. Arad, 1890. Szeptember 16. Kedd. 247-ik szám.

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Az „Aradi Nyomdatársaság", az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben *házhoz hordva:*		Vidéken *postai szétküldéssel:*	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 „	Fél évre	7. „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50
Egy hóra	1 „	Egy hóra	1.20

Egyes szám ára helyben 5 kr., vidéken 6 kr.

Hirdetések dija:
Nyolcz hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr.
Minden következőnél . . . . . 4 „
Bélyegdij külön . . . . . 30 „
Nyilttér sora . . . . . 15 „

A „függetlenségi párt".

Budapest, *szeptember 14.*

«Bizony-bizony mondom nektek, hogy mire a kakas hármat kukorikol, megtagadtok ti engemet.» Senki jobban el nem itéli a Kossuth Lajos politikáját, mint a függetlenségi párt; senki jobban el nem tagadja magát önmaga előtt, mint a függetlenségi párt. Mert a függetlenségi pártnak létalapja nem más, mint Kossuth Lajosnak Deák Ferenczhez intézett levele, mint a Kossuth Lajos neve, amely névvel ha a függetlenségi párt a szolidaritást megtagadja, ha a Kossuth politikáját perhorreszkálja, akkor a függetlenségi párt egy oly elvi alapot állit föl, amily vallási alapot állitana föl egy magát kereszténynek valló szekta, amely megtagadná Krisztust. De mert minden vallásujitó tudja, hogy a Krisztus nevének a vallásba való bevonása nélkül semmi hitele nem lenne, még a keresztény vallást perhorreszkálók is Krisztusra apellálnak, azaz a Krisztus nevével szélhámoskodnak, amint szélhámoskodik most a Kossuth nevével az a párt, mely a Kossuth tanát megtagadja s a nagy név nimbuszának palladiuma alatt saját törpeségének fusermunkáját árulgatja.

Igenis, Kossuth Lajost nem a szabadelvü párt tagadja meg, mely egészen más alapon hirdeti a politikai üdvözülés igéit, hanem megtagadja a függetlenségi párt, mely saját terjeszkedésének jelvényéül, de elég csalárdul használja ama nevet, melynek fényénél sütkérezik, de amelyet csak czégül használ, mint amely czégnek a nép előtt hitele van, de amely czég alatt saját kotyvasztott gyártmányait árulja, amely sem nem 48, sem nem 49, hanem vagy alatta, vagy felette, vagy mellette került napvilágra, mint a Kossuth Lajos nagyságának árnyékában megfogant törpe eszmék korcs szülötte. Nem az tagadja meg és árulja el Kossuth Lajost, aki nyiltan foglal állást a 67-iki kiegyezés mellett, hanem az, aki a «függetlenségi» czimnek nimbuszát saját mixtumának árulására használja föl, az apostol lobogóját lengeti s hüségével kérkedik, de ha kérdöre vonják: «Ime, te is annak tanitványai közé tartozol?» — akkor megtagadja mesterét.

Le hát azzal a függetlenségi czimmel, melyet csak bitorolnak! Hiszen története van annak a czimnek, mely a Kossuth határozott kivánságára lett elfogadva. Országos pártgyülés, mely a Beleznay-kertben tartatott, szankczionálta ezt a czimet a Kossuth elvének nyilt elfogadása mellett és nem suttyomban. Idézzük-e a «Nép zászlója»-nak akkori czikkeit, melyek a 48-asokkal szemben kapaczitálták a hiveket nemcsak a Kossuth nevének, de elvének elfogadására is, és amely alapon mondta ki a pártgyülés a függetlenségi czim elfogadását?

Miért vált ki a pártból Irányi Dániel az akkori «Magyar Ujság»-gal, mint a Csanády Sándor által fentartott lappal egyetemben? Mert nem fogadta el a pártgyülés határozatát, mert nem akart «függetlenségi» lenni. De mert a Kossuth-nimbusz a «függetlenségi» czimmel járt, s az e nimbusz nélkül boldogulni nem tudó Irányi-párt magára maradt, hódolt meg később Irányi is a nimbusznak, és csatolta a maga 48-as czimét a függetlenségi czimhez, de amely Irányi-czimnek csak egyetlen követője volt, Csanády Sándor. Ennek a két embernek, Irányinak és Csanádynak elfogadhatják ama állitását, hogy ők nem negyvenkilenczesek, de a többi, aki a függetlenségi czimet annak járulékaival együtt elfogadta, az 49-es egytől egyig, s ha ma tiltakozik ezen feltevés ellen: akkor megtagadja mesterét és hitvallását. Akkor a függetlenségi párt megszünt és nincs többé, hanem van helyette egy lesipuskás párt, mely a Kossuth nevének palladiuma alatt bujkál, s bár megtagadja mesterét, de ezen palladium alól kilépni nem mer, a nimbusz erejének varázs hatásu kikötőjét elhagyni nem meri, hogy a politikai küzdelmek nyilt tengerére kiszálljon, mert hajójának sem iránya, sem lobogója, s a hajó maga egy összetákolt férczmü, mely széthullna a legelső vihar csapásától.

Amit Ugron akar, annak van értelme; amit a többi akar, az nem más, mint a Kossuth megtagadásával az ő nimbuszának kikötőjében való veszteglés. **G. B.**

A Vaskapu megnyitása. A Vaskapu robbantási munkálatainak megkezdése alkalmából Szapáry Gyula gr. miniszterelnök és Baross Gábor kereskedelmi miniszter este 9 óra 30 perczkor utaztak el és Temesváron át Báziásra mennek, hová reggel 7 órakor érkeznek meg.

Itt találkoznak Szerbia képviselőivel, Gruics miniszterelnökkel és Tausanovics kereskedelmi miniszterrel, kik a „Deligrad" gőzösön jönnek Belgrádból. Miniszstereink a „Deligrad"-ra szállnak és elindulnak Orsova felé. A Greben-szoroshoz déli 12 órakor érkeznek, hol a Vaskapu-szabályozási müvezetőség személyzetét bemutatják és a müvezetőség főnöke rövid üdvözlő beszédet intéz Baross kereskedelmi miniszterhez. Ezután az első aknafelrobbantás megtörténik s ezzel a Vaskapu szabályozási munkálatai tényleg megkezdődnek. A miniszterek ezután folytatják utjokat Orsova felé. Orsovára érkezés esti 7 óa 33 perczkor lesz. Rövid tartózkodás után a társaság külön vonaton Herkulesfürdőre utazik, hol Szapáry Gyula miniszterelnök esti 8 óra 30 perczkor lakomát ad a vendégek tiszteletére. Kedden, e hó 16-án reggel a társaság Orsovára és onnan a Vaskapuhoz rándul, hol megtekintik a munkálatokat; reggeli a hajón lesz. A társaság azután kirándulást tesz Ada-Kalére, mire visszatér Orsovára. Szapáry miniszterelnök Orsován fogadja Temesvár szab. kir. város, továbbá Temes- és Krassó-Szörény megyék küldöttségeit s a többi helyi küldöttségeket. Este a társaság ismét Herkulesfürdőre utazik, hol esti 7 órakor Baross Gábor kereskedelmi miniszter ad diszebédet. Szerdán, e hó 17-én a miniszterek valószinüleg Herkulesfürdőn maradnak és éjjel különvonaton, megállapodás nélkül, visszatérnek Budapestre. (?)

Ugron Eötvös ellen. Gyomáról táviratoznak vasárnapi kelettel: Ugron Gábor orsz. képviselő Hoitsy Pál kiséretében ma délután három órakor ide érkezett és a pályaudvaron nagy számu választópolgár által fogadtatott. A képviselők hosszu kocsisor és zászlók kiséretében vonultak be a főtérre, hol rendkivül nagy közönség kiséretében először Hoitsy Pál tertotta meg beszámolóját, kijelentve, hogy csatlakozik az Ugron Gábor által kezdeményezett akcióhoz. Utána nagy figyelem mellett Ugron Gábor szólalt fel. Az egy óra hosszáig tartó beszédében főleg azon vádak ellen polemizált, melyeket ellene Eötvösék Nagy-Körösön felhoztak. Kifejtette a 48-as politikai elvek jelentőségét. A közönség nagy lelkesedéssel fogadta mindkét beszédet. Este bankett volt.

13 millió forint.

Arad, *szeptember 15.*

Nem mindennapi összeg. Ilyenről legfölebb akkor veszünk tudomást, midön a Manlicher-fegyvert, vagy a füstnélküli lőpor kérdését tárgyalják. Annál meglepőbb ezen összeg, mert ezuttal nem mint kiadást, hanem mint bevételt mutatjuk be, még pedig olyan bevételül, mely mint idegen pénz folyván be hazánkba, lelkesedéssel s igazi honfiui örömmel kell üdvözölnünk annyival inkább, mert ugy szólván apró összegecskék alakjában kerül egyesek zsebébe.

Ha megbizható statisztikai adatok nem konstatálnák, alig volnánk képesek elhinni, hogy ezen összeg oly jövedelmi forráson át szivárog hozzánk, melyet a nagy közönség alig ismer, mert apró s nagyon szétosztott, tehát alig észrevehető parányiságban, mondhatni semmiségben nyilvánul. Nem involvál nagyobbszabásu, komplikált beruházást, még kevésbbé számbavehető kapitálist; nem kell hozzá különös szakismeret, munkaerőre sem emberben, sem állatban, de még gépben sincs szüksege. Valóságos áldás, mely észrevétlenül hatol be még a legelhagyatottabb kunyhóba is, ha ajtót nyitnak neki s csak kevés jóakarattal is szivelik, hogy ugy szólván önerejéből gyarapodva, jóléttel hálálja meg a legszükebb helyen való megtürést.

Mi lehet ez más, ha nem a baromfitenyésztés? Igen, e csekélység, e még névvel sem biró gazdálkodási ág az a jövedelmi forrás, mely a legujabb statisztikai adatok szerint hazánknak 13 millió forint jövedelmet hozott, még pedig olyan jövedelmet, melylyel szemben nem kellett sem befektetést, sem kiadást, de még egyszerü munkát sem alkalmazni.

Valósággal csodálatra méltó tény, melynél még csodálatosabb az, hogy nem pirulunk annak tudatában, hogy ennek a példátlan jövedelmi forrásunknak mind ez ideig nem voltunk képesek pezsgőbb életet adni.

Aki gazdálkodási viszonyainkat ismeri, az bizonyára tudja, hogy a baromfitenyésztés gazdálkodásunk körében csak mint akár valamely mostoha gyermek volt megtürve, minden kellő gondozás hiányában. S e mostoha gyermek ma milliókkal fizeti vissza a meg nem érdemelt bánásmódot. Avagy jutott-e csak valakinek is eszébe, hogy e téren valami lendületes dolgot vigyen végbe? Egyéb háziállataink gondozására, szaporitására és nemesitésére milliókat költünk; s mit tapasztalunk? Erre a statisztika azzal a meglepő felelettel áll elő, hogy midőn az osztrák-magyar monarchia összes állataiból 24 millió forint jövedelmet produkáltak, addig a baromfiból 25 milliót, vagyis a baromfi maga 1 millióval többet jövedelmezett, mint összesen véve a többi háziállatok.

De menjünk tovább, hogy e kép kellően legyen megvilágitva. Éjszak-Amerika — ugyancsak a legujabb statisztikai adatok szerint — a tejgazdaságból — mely ott nagyban virágzik — bevett 250 millió dollárt, a buzatermelésből 410 milliót és a baromfitenyésztésből 540 milliót. Franciaországnak jövedelme tisztán csak a baromfitenyésztésből 337 millió frankra rug.

Ehhez nem kell több kommentár.

Ezeknek az adatoknak elősorolására s a baromfitenyésztésnek hazánkban való melegebb s intenzivebb fölkarolására legfőképp inditott a tegnap megnyitott baromfikiállitás, melynek meglepő szép sikerétől áthatva, örömmel konstatálhatjuk, hogy baromfitenyésztésünk fontosságát már be kezdik látni, s ma még csak egyesek, később azonban, midőn kézen fekvő tények fogják ennek közgazdasági és financziális horderejét igazolni, hiszszük, tömegesen fogják fölkarolni, mint olyan jövedelmi forrást, melyet szembeszökő árfluktuácziók, egy-egy esőcsepp, avagy egy égető napsugár nem fog megzavarni s a kilátásba helyezett jövedelem reményétől megfosztani.

Igaz, hogy egyes baromfitenyésztők egyelőre nem fognak százakat vagy ezreket zsebre vágni, de általában azért tartjuk fontosnak a baromfitenyésztés meleg, intenziv fölkarolását, főleg pedig a degenerált hazai fajtáknak vérfelfrissitését elismert s ugy a hus-, mint tojástermelés tekintetében már kipróbált nemes fajtákkal, hogy oly anyaggal rendelkezhessünk, mely a külföldi piacz igényeinek meg tudjon felelni. E körülményben meg fogjuk azután találni azt a tényezőt, amely hivatva lesz a baromfitenyésztést szélesebb alapokra fektetni. És leend majdan nemzetgazdaságilag fontos szerepe.

Ma még csak a kezdet kezdetén vagyunk. Egyes buzgó apostolai már évek óta fáradoznak e téren, sajnos azonban, kevés eredménynyel. És ezen nem is csodálkozunk. Ily fontos ügynek csak akkor lehet biztos kilátása, szebb jövője, ha azt maga az államkormányzat erős kézzel ragadja meg. Többször lett ez már hangoztatva, el is hangzott minden legkisebb eredmény nélkül.

Annál nagyobb örömünkre szolgál konstatálhatni, hogy eme óhajnak közel időben elég lesz téve. Maga a földmivelésügyi miniszter Bethlen gróf fölfogván e nagy horderejü közgazdasági kérdést, saját inicziativájából, reszortja iránti lángbuzgalmától áthatva, azzal lepte meg az országos gazdasági egyesületet, hogy ennek egy 12 ivre terjedő memorandumot adott át, melyben elmondva nézeteit a baromfitenyésztés minél előbb való emelésére és fölvirágoztatására, fölhivja ezen egyesületet, hogy e memorandumot tegye tanulmánya tárgyává s fejtse ki saját nézeteit is, hogy eme kedvencz ideáját mielőbb realizálhassa.

Ami eddig e téren pium desiderium volt, azt most a lángbuzgalmu miniszter maga karolta fel, hogy testté váljék. Ez pedig garancziául szolgál arra, hogy amit egy testestől-lelkestől ügyének melegen szolgáló férfiu, miként Bethlen, akar, azt ismert erélyével, szakértelmével s ügyszeretetével keresztül is fogja vinni.

Lelkes örömmel kell tehát fogadnunk miniszterünknek ezen mindanyayiunkra meglepő elhatározását annyival inkább, mert ily kezdeményezés alapján biztositva látjuk a baromfitenyésztés közel jövőjét, mert meg vagyunk arról győződve, hogy az állami beavatkozás folytán meglesz a baromfitenyésztéshez okvetlenül szükséges állami törzstelep a kifogástalan tenyészanyag beszerzésére, meglesz az olcsó vasuti tarifa s a szállitáshoz szükséges alkalmas kocsik.

Bár mielőbb örvendhetne fényes eredményének. Det Deus! (Z.)

Vidék.

Az ó-pécskai katholikusok örömnapja.

— Saját tudósitónktól. —

Két évi gondteljes fáradság után teljesült végre az ó-pécskai katholikusoknak hő óhajtása, gyermekeiket saját iskolaépületükben tanittathatni. Ezen iskola szeptemb. 7-én szenteltetett fel. Jelen voltak a felszentelési ünnenélynél Köpf György járási főszolgabiró, O-Pécska mezőváros elöljárósága: Petrovics György főjegyző, a biró és a törvénybiró, Zabojszky Mihály kántor, a tanitó, az iskolaszéki tagok, a szülők közül sokan s gyermekek. A felszentelést végezte Szabados József dr kanonok-plébános, iskolaigazgató, iskolaszéki és egyházi elnök

A felszentelési imák és cselekmények között érdekes volt, midőn a felszentelendő iskolaterem feszületét kezeibe véve, azt a tanterem falára illeszté fel e szavak mondása közt: „Az üdvösség jelét állitsd Uram e ház fölé és ne engedd a sértő angyalt e házba bejönni." Ezen kereszt megszentelésével és a jelenvoltakra áldásadással befejeztetett.

Ezek után a felszentelő kanonok ur egészen a nap felfogásához mért szép beszédet tartott. Előadásában kitünteté, hogy mily szükséges az iskolai tanitás arra, hogy az ember e földön értelmes, rendes, becsületes, becsült honpolgár, a földi élet után pedig az örökkévalóságban boldog legyen. Figyelmezteté a szülőket, hogy ez szent hely, a templom pitvara, tartsák mindig s tartassák tiszteletben, törekedjenek annak javát, diszét filléreikkel elősegiteni, hallván a csengetyü hivó szavát, küldjék gyermekeinek haladéktalanul az iskolába. Figyelmezteté azon helyrehozhatlan nagy lelki kárra, mely a gyermekek lelkében okoztatik akkor, ha az iskolai tanitással a szülőknek otthoni példája beszédben és tettekben ellenkezik. A gyermekekhez is szólott a felszentelő kanonok ur. Figyelmezteti őket, hogy mikor az iskola csengetyüje szól, akkor hozzájok a gyermekekhez „beszél, hivja őket iskolába; csak figyeljenek a csengetyü szavára, tapasztalni fogják, hogy a csengetyü ezeket mondja: Gyermekek, jertek már, behivlak, tanitlak, szeretlek, nevellek. A csengetyü ezen hivó szavára azonnal induljanak az iskolába, ott a lelkész szavára figyeljenek, mert attól az üdvösség tudományát tanulják; figyeljenek a világi tanitóra is, mert szép, hasznos és szükséges dolgokat tanulnak. Végül köszönetet mondott a főszolgabiró urnak, hogy iskolaügyünket minden alkalommal készségesen elősegitette; köszönetet mondott O-Pécska mezőváros érdemes elöljáróinak, mert minden alkalommal tapasztalta, hogy örömmel teljesitették az iskolaügyben hozzájok intézett kérelmeket. Nem feledkezett meg a m. kir. erdőmesteri és erdészeti hivatalról, mint kik első sorban mozditották elő ezen iskola létrejöttét. Végül köszönetet mondott először az előbbi iskolaszék tagjainak, mint akik alatt s mint akiknek közremüködésével volt lehető a téglaégetést eszközölni, aztán köszönetet mondott a jelenlegi iskolaszék tagjainak. Miután ugyanis Bonnaz Sándor a páratlan bőkezü püspök elhalt, a reményünk is az iskolaépitésre nyerendő segély iránt vele együtt a sirba szállván, maguk erejére lettek hagyva, az iskolaszéki tagok a kanonok ur felhivására kerestek módot, mely szerint a maguk erejéből egy iskolát hozhatnának létre. Azon mód meg lett találva, mert ime, most a katholikus iskola szenteltetett fel.

Köszönetet mondott az iskolaszéki tag uraknak, különösen világi elnök: Martinszky János, és iskolagondnokok: Lénárd István és Lukács József uraknak, kik dicséretes fáradságot fejtettek ki ez iskola létrehozása körül.

Jelenthetem még, hogy ezen iskola a legjobb helyen van, mert ez iskola körül van a legnagyobb része a katholikus lakosoknak. Van ez iskolában egy igen világos, kipadolt, a szükségesekkel ellátott egészséges tanterem, van a tanitónak két tágas szobája, konyha, kamra, szin stb., fog majd tanitókert, faiskola, tornahelyiség a tágas udvarból alakittatni.

Ezen iskolának két jellege van: r. katholikus és magyar; ez utóbbi nevezet és jelleg onnét van, mert a nem magyar ajku gyermekek is szivesen fogadtatnak be, mig hely van számukra, s itt a magyar nyelvet megtanulják és a magyar állam eszméjével megismerkednek, megbarátkoznak s igy ez iskolának Ó-Pécskán missziója van.

Ezen iskolának a létrejövelete a következő: Az ó-pécskai legelő elkülönitésekor minden felekezetnek a tanitó részére adatott föld, ezenkivül a magyar tanitónak ½ kültelek. Miután, noha 1000 lelket a katholikusok száma meghaladott, a katholikus tanitónak nem adatott föld, azt kellett gondolnia a kanonok-plébános urnak, hogy a magyar tanitó alatt katholikus tanitó értendő. Hogy az tisztába hozassék, az utolsó felszólalás és hitelesités alkalmával O-Pécska tanácstermében felszólalt kanonok ur. A jelenlevők egyhangulag mind oda nyilatkoztak, hogy a magyar tanitó alatt valóban katholikus tanitó értendő, ami akkor ugy is volt mondva s ez határozatba ment annak kijelentésével, hogy katholikus magyar néven fog telekkönyvileg beiratni. Ezen haszonbérbe adott föld jövedelméből vétetett a pécskai főuton a Biszterszki-féle beltelek és ugyancsak ez iskolaföldnek későbbi jövedelméből égettetett 120,000 tégla.

Ez meglévén, történt a folyamodás, Bonnaz Sándor csanádi püspökhöz segélyért az iskola-felépitésre, de mielőtt a folyamodvány elébe lett volna terjeszthető, meghalt.

A mostani iskola létre hozatott ugy, hogy a vett beltelek eladatott, eladatott az egész téglamennyiség, megvétetett a Scheimberger-féle ház, s ezen beltelek fele eladatott, ennek ára pótolta a hiányzó összeget a ház megvételéhez és átalakitásához.

Nagy kedvök telik a kath. szüléknek és gyermekeknek az iskola harangocskájában és annak kedves és éles hangjában, mely harangkcskát ifj. Hönig Frigyes aradi harangöntő készitett, ki azon figyelmével, hogy e harangocskát a felszentelés napjara elkészitette, igen lekötelezte az iskolaszéket.

Hogy azonban ez iskola létre jött, első érdeme Szabados József dr kanonok, érdemes alesperes-plébános urnak, ki tevékenysége által lelke s vezetője az iskolaépitési ügynek. **Egy jelenvolt.**

Városi közügyek.

— Aradváros szeptemberi közgyüléséhez. —

Az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1890 évi szeptember 18-ik napján délután 5 órakor tartandó rendes havi közgyülésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak sorrendje a következő:

44. A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszterium intézvénye, melylyel a katonabeszállásolás iránt alkotott szabályrendeletet jóváhagyja.

45. A tanács jelentése az aradvárosi ipariskolai bizottság előterjesztésére, az elsőfoku ipariskolához szükségelt tanárok és tanitók megválasztása iránt.

46. U. a. Arad szab. kir. város községi iskolaszékének előterjesztésére a polgári fiuiskola III-ik és a polgári leányiskola II. osztályai párhuzamositásának és felállitásának jóváhagyása, a polgári leányiskolához egy uj tanitónői állás szervezése, az oda áthelyezendő tanitónő helyébe alkalmazandó tanitónő részére 800 frt évi fizetésnek megszavazása és ezen összegnek a városi költségvetésbe való felvétele tárgyában.

47. U. a. Somogyi László rendőrhadnagy nyugdijaztatása iránt beadott kérvénye folytán munkaképtelenségének megvizsgálására kiküldött szakbizottság jelentésére.

48. Polgármesteri előterjesztés Kiss József városi tüzoltó és Nacsa András rendőrtizedes ellátása tárgyában.

49. A tanács jelentése az árvapénztári tőkék után 10% kezelési dijban befolyt 1123 frt 98 krnak a házi pénztárba lett utalványozásáról.

50. U. a. a f. évi augusztus hónapban elő- és leirt állami adók után esedékes községi adók elő- és leirása iránt.

51. U. a. Guttmann János és Schuszterits János által emelt uj épületek községi adómentesitése tárgyában.

Arad, 1890. szeptember 15.

Kiadta:

Institorisz Kálmán
főjegyző.

Külföld.

A hármas szövetség. A berlini lapok nagy megelégedésüknek adnak kifejezést a bécsi községtanácsnak ama határozata fölött, hogy Bécs utczái Vilmos császár látogatása alkalmából ünnepiesen földiszittessenek. A „Vossische Zeitung“ ebből az ötletből ezeket irja: Ennek a barátságos tüntetésnek kettős értéke van, mert az a hir volt elterjedve, hogy a szövetség fel fog bomlani és hogy ennek az előhirnöke volt Vilmos császár narvai látogatása. Ezeknek a hireknek el kell némulniok ama szétválaszhatatlan barátsággal szemben, mely Németország és Ausztria-Magyarország közül fennáll. A „Post“ ezeket irja: A császárnapok Sziléziában és Bécsben be fogják bizonyitani, hogy ugy a narvai parádé előtt, mint az után az irány a régi maradt.

A berlini lapok kétségbe vonják a Hamburger Korrespondentnek azt a hirét, hogy a német-, osztrák-magyar-, olasz szövetség öt évre meghosszabbittatott; valószinütlennek tartják, hogy ez a szövetség öt évenkint megujittatik, és azt hiszik, hogy az határozatlan időre szol.

Vilmos császár felköszöntője. Boroszlóban szombaton Vilmos császár adiszebéden a következő felköszöntőt mondta: Poharamat a VI. hadtestre emelem, melynek mai magatartása a legnagyobb elismeréssel tölt el. Ha visszapillantok hadseregünk történetére, Keithre és Winterfeldtre, akiknek emléke visszavisz bennünket Nagy Frigyes korába; ha visszagondolok boldogult atyám hösi alakjára: a fájdalomtól szivem majd meghasad, kivált ha visszaidézem emlékezetembe azt a jelenetet, amidőn nyolcz évvel ezelőtt, akkor még viruló, egészséges, ép erőben levő atyám elvezette e hadtestet nagyatyám előtt. De a boldogultak hösi alakjai tovább élnek a hadtest szivében. A hatodik hadtest éljen!

A czár Moszkva városához. Az üdvözlő táviratra, melyet Sándor napja alkalmából Moszkva városa intézett a czárhoz, megérkezett a válasz, mely azt mondja, hogy a czár egész Oroszország visszhangját hallja azokban az érzelmekben, amelyek Moszkva városát áthatják.

A német császár Sziléziában. Boroszlóból jelentik, hogy a pohárköszöntő, melyet Vilmos császár szombaton a tartománynak adott ebédnél mondott, következőleg hangzott:

Miként a felkelés idejében ezen tartomány volt az első, mely boldogult ősatyám hivásának engedett, hogy az országnak a függetlenségét ujból megszerezze, ugy legnagyobb örömömre belpolitikai téren is e tartomány volt az, mely a legelső lépéseket megtette, hogy a munkás osztály javára irányuló eszméimet érvényesitse. Dicséretes versenyzésben közreműködnek itt az egyház és a világiak, hogy az alsóbb osztályok jólétét elömozditsák és hogy a tartomány közügyét rendben fentartsák. Oly férfiak, mint Pless herczeg és Copp érsek, jó példával jártak elöl és e példa nem maradt hatás nélkül. Ez alkalommal nem mulaszthatom el, hogy ezen uraknak, valamint sok másoknak is, kik példájukat követték, királyi köszönetemet kifejezem; hozzá füzöm azon óhajtást, hogy a jó példát, melyet a tartományoknak adtak, párt- és vallászkülönbség nélkül az állam minden részekövesse, hogy polgáraink végtére felébredjenek az álomból, melyben oly régóta magukat ringatták, t. i. hogy a felforgató elemek leküzdését nemcsak az államra és közegére háritsák, hanem hogy maguk is tevékeny részt vegyenek abban. Meg vagyok győződve, hogy ha a tartomány jelenlegi irányában megmarad, nemcsak a tartománynak, hanem egész országomnak sikerülni fog, hogy az egyház iránti tiszteletet, a törvények betartását, valamint a korona és annak viselője iránti feltétlen engedelmességet ismét helyreállitsák. Poharam emelem és üritem Szilézia jólétére és boldogságára. Éljen, éljen, éljen!

Legujabb posta.

— **A forradalom.** A tesszini kantonból érkező hirek nyugodtabb hangulatot jeleznek. Az ideiglenes kormány feloszlott. A fogságba vetett személyeket Bellinzonában és Luganoban szabadon bocsátották. A szövötségi gyülés klerikális frakciójának vasárnap érkezett küldöttsége azt kivánja, hogy a szövetségtanács a megbuktatott tesszini kormányt formailag ujból állásába visszahelyezze. A szövetségi biztos Bellinzonában kiáltványt bocsátott ki, melyben tudatja, hogy a kormány vezetését átvette. A szövetségi biztos nagy buzgalommal azon van, hogy a két párt közt megegyezést létesitsen.

Táviratok.

— **A Vaskapu-szabályozás megkezdése.** —

Budapest, szept. 15. (Saj. tud. táv.) A Vaskapu szabályozásának munkálatát ünnepélyesen megkezdték Szapáry, Baross magyar, Bacquehem osztrák, Gruics, Josipovics szerb miniszterek és számos előkelőség jelenlétében. A munkálatokat Baross magyar, Szapáry franczia beszéddel megnyitották, mire Baross megnyomta a billentyüt és a grebeni nagy szikla a levegőbe repült. Innen Orsovára jöttek, mely ünnepi diszben, lelkesülten fogadta a minisztereket. A vendégek mogtekintették a földiszitett korona-kápolnát, beirták a vendégkönyvbe neveiket.

— **Gratulácziók Ugronnak.** —

Budapest, szept. 15. (Saját tud. táv.) Ugron Gábor Gyomán tartott beszéde alkalmából számos üdvözlő táviratot kapott, többek közt Komjáthy Bélától, Unger Alajostól, Holló Lajostól, Czirer Ákostól, Matkovics Tivadartól, Förster Auréltól, Sima Ferencz szentesi függetlenségi pártelnöktől és veszpémi függetlenségi párti polgároktól.

— **A Duna áradása.** —

Budapest, szept. 15. (Sajt. tud. táv.) A Duna a mai nap folyamán nehány czentimétert apadt.

— **Uj takarékpénztár.** —

Nagyenyed, szept. 15. (Saj. tud. táv.) Balázsfalván tegnap uj takarékpénztár alakult. Részvényesek alsófehér- és küküllőmegyei birtokosok, kereskedők, tisztviselők. Elnök Szabó Sámuel, igazgató Dániel Mihály. Élénk érdeklődés kiséri a vállalatot, melynek magyar tagjai fontos közgazdasági érdekek védelmét és támogatását czélozzák. (O. E.)

— **Hajó zátonyon.** —

Fiume, szept. 15. (Saj. tud. táv.) A „Reno“ nevü magyar vitorlás bárkahajó innen dongával terhelten Cettébe indulva, a Ruarnero torkolatánál az Unie sziget mellett zátonyra jutott. A hajó fölszabaditására kiküldték a „Bátor“ állami gözöst és az „Albert“ osztrák gözöst. Miután az időjárás kedvező, a hajó megmentése lehetséges.

— **Vonatkisiklás.** —

Bécs, szept. 14. (Saj. tud. táv.) Az északnyugati vasut tehervonatának két kocsija Langenzersdorf mellett kisiklott. Sérülést senki sem szenvedett. A forgalom csak 19 perczig szünetet.

— **Lemondott miniszter.** —

Róma, szept. 15. (Saját tud. táv.) Seismit-Doda pénzügyminiszter beadott lemondása folytán mai el is bucsuzott a pénzügyminisztérium magasabb tisztviselőitől. A király még nem határozott az uj pénzügyminiszter kinevezése iránt, kinek személyét illetőleg különféle hirek keringenek, melyek azonban koraiaknak mondhatók.

— **Munkás-tanácskozás.** —

Brüsszel, szept. 14. (Saj. tud. táv.) A munkásegyesületek kongresszusa tanácskozása további folyamán egyhangulag elfogadta az általános sztrájk elvét.

— **Képviselőválasztás.** —

Páris, szept. 15. (Saj. tud. táv.) A Saint-Flourban megejtett képviselőválasztásnál Mary Raynaud 4081 szavazattal választatott meg. Chanson 3291, Andrieux 2822 szavazatot kapott.

— **Pénzszüke.** —

New-York, szept. 15. (Saját tud. táv). A pénzszüke által teremtett helyzet ügyében Windom pénzügyminiszter az itteni bankárokkal értekezett, és azután communiquét bocsátott ki, mely számadatokkal megczáfolja ama feltevést, mintha a jelenlegi kormány az ezüstöt a kincstárban felhalmozni akarná. Windom kijelenti, hogy valószinüleg haladéktalanul megteszi a lépéseket, hogy a 4-%os kincstári kötvényeket visszavásárolja. A miniszter, ki nehány napig New-Yorkban maradt, hogy kellő intézkedéseket tegyen a pénzpiacz helyzetének könnyitésére, Harrison elnökhöz táviratot intézett, melyben kijelenti, hogy az észlelt pénzszükség daczára is nincs ok komolyabb aggodalmakra. A maga részéről meg fogja tenni a helyzetnek megfelelő intézkedéseket. A pénzverde igazgatói készek hétfőn kedvező feltételek mellett ezüstvásárlásokat eszközölni, hogy a pénzpiaczon könnyitsenek. Harrisson elnök a Mac Kinley-féle billt illetőleg tanácskozik a tarifa életbeléptésére tervezett határidő kinyujtása iránt.

Naptár.

Szeptember 16. Kedd. Róm. kath. naptár: Eufémia. — Protestáns naptár: Eufémia. — Görög-orosz naptár (szept. 4.): Babilász. — A nap kél 5 óra 39 perczkor, nyugszik 6 óra 10 perczkor.

Október 6. A vértanuk szobrának leleplezése.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 766.0 mm., délután 2 órakor 764.0 mm. *Hőmérsék:* reggel 7 órakor C° +9.3, délután 2 órakor C° +19.3. *Szél iránya és ereje:* reggel 7 órakor K. 1, délután 2 órakor DK. 5. *Felhözet:* reggel derült, délután többnyire derült. *Csapadék* az utóbbi 24 órában: 0 mm.

Agglegények.

(Védelem.)

Még nem olvastam sehol és nem hallottam senkitől, aki kardot rántott volna a szegény agglegények mellett, de annál többet hallottam őket ócsárolni s ilyenkor — megvallom — magam is találva éreztem magamat, mert, noha még senki sem tudja rólam, én is agglegény vagyok, miután éppen semmi kedvem sincs megnösülni. Indokaim nem is ide tartoznak, tehát elhallgatom, hanem igen, nagy okom van őket — szegényeket — védelmezni s a világot arról győzni meg, hogy teljesen méltatlanul szenvedik a sok gunyt, megvetést, ócsárlást. Nekik is volt hön dobogó szivük, soknak még most is van; nekik is voltak gyöngéd érzelmeik a szépek iránt, ők is voltak egykor szerelmesek; akárhány csak éppen ugy csinálta a fensztersétapromenadot, küldözgette a virágcsokrokat, szórta a pénzt a czigányoknak szerenádokra stb., mint a mai „boldog“ férjek. Mindegyik „boldogtalan“ agglegénynek van elfogadható oka, melylyel árva életét indokolja, s ha önök kedves agg-szüzek és nös férjek, kik a legtöbbször lövöldöznek guny-nyilakat az agglegényekre, mert az egyik szemrehányásként teszi, a másik pedig irigységből, mondom, ha önök meghallgatnák egy agglegénynek valóban siralmas panaszait: bizonyára beszüntetnék azt az egyenetlen háborut a sokkal kisebb és fegyvertelen ellenfelükkel szemben. Azaz dehogy vagyunk mi fegyvertelenek! Csak gyöngék a hatalmas ellentáborral szemben, mert kevesen vagyunk. A reánk hulló gunynyilakat mi is visszalöhetnök, de mondom, nem teszszük, hanem inkább zsebre teszszük.

Pedig beh sokszor volna alkalmunk villámot szóró Jupiterként marokszámra szórni egy igazán boldogtalan férj fejére, aki talán a legádázabb ellenségünk volt boldog napjaiban; de az emberbaráti szeretet nem engedi ezt velünk tenni. Láttak-e önök már nagyobb emberbarátot, mint egy agglegény? Avagy fölsoroljak nehányat? Tapaszaltak-e önök, asszonyaim, kedves férjeik részéről olyan előzékeny udvariasságot menyasszonykorukon tél, mint amilyen még most is önökkel szemben egy agglegény? Oh! milyen rideg volna az önök élete, ha egy-egy agglegény ismerősük, vagy házi barátjuk el nem halmozná önöket szellemes bókokkal, meg nem élénkitené unalmas napjaikat vagy óráikat társalgásával, meg nem dicsérné gondos anyai vagy háziasszonyi ténykedésüket, mert kedves férjeik részéről ugy sem részesülhetnek már az effélékben.

Hány kedves férjem-uramnak van terhére az asszony, ha az még olyan jó, gondos, dolgos, szeretetreméltó, eszes, vig, vagy gazdag is! Mennyi hálával tartozik csak nekem is sok ilyen férj, pedig én még korra nézve a fiatal agglegények közé tartozom, s mennyi érdemet szerezhetek még, ha például száz évig élek; mert remélem, hogy elérem ezt a kort a szerencsétlenül férjezett asszonyok (Jézusom, mennyi van!) és az udvariatlanná vált férjek (még több!) örömére.

Hát gunyolnak-e még tovább bennünket? De önök, kedves kolleganök, — agg-szüzek — önök is szüntessék be ezután kedvencz foglalkozásukat, az agglegények vásárlását, mert lássák, hátha mi is rossz férjek lettünk volna, ami több mint valószinü, miután mi sem állunk a természet örök törvényén kivül — a megunáson. Igy azonban elválasztó falként közöttünk áll az egymás iránt való érdeklődés és udvariasság egészen a sirig.

Az agglegény örök szolgája a szerelemnek és udvariasságnak; a folytonos gyakorlat mesterré tesz bennünket.

Hallotta-e valaki, hogy egy katona vagy egy pap valaha udvariatlan volt nővel szemben? pedig ezeknek a soraiból kerül ki a legtöbb agglegény . . .

Azt mondják, hogy a gyöngéd nő az erősebb férfi támaszára van utalva. Ez nem áll általánosságban, mert akárhány példa az ellenkezőt bizonyitja; akinek pedig igazán szüksége van a férfi támaszára — itt vegyunk mi agglegények. (—l —r.)

A kiállitásról.

A kiállitás látogatottsága egyáltalán nem csökken, kivéve az esteli látogatást, melyet a levegő hüvös volta nagyon redukált.

Vasárnap meglátogatta a kiállitást 1310 egyén.

A baromfi-kiállitást az első napon 325, a második napon 480 ember nézte meg. Számuk a kiállitás látogatóinak fent emlitett számába nincs beleföglalva.

* * *

A kiállitás területén van nagy vigasság. Délutánonként és esténként nem kevesebb mint három banda játszik: a zádorlaki gyermekzenekar, egy czigányzene és a pezsgős pavijonban a román népzenekar. A három zenét tegnap délután igen nagy közönség hallgatta.

HIREK.

— **A szoborbizottság ülése.** —

A vértanuszobor-bizottság tegnap délután ülést tartott, mely ülésből többféle intézkedéseket tett.

Salacz Gyula polgármester elnöklete alatt jelen voltak a gyülésen: Sarlot Domokos, Pollák Gyula, Barabás Béla, Lukácsy Miklós, Schenovitz Frigyes, Institoris Kálmán, Robitsek Ágost, Parecz István, Varjassy József, Rajkay József, Tiszti Lajos, Bing Vilmos, Ring Lajos, Hász Sándor, Nesnera Aladár, Nikolics Döme, Gruber Ede és Barabás Péter bizottsági tagok.

AZ „ARADI KÖZLÖNY“ TÁRCZÁJA.

Szeptember 16.

Az elvesztett paradicsom.

(Franczia regény.)

Az „Aradi Közlöny“ számára eredetiből forditotta.

[39] **Grácziánna.**

Több izben találkozott Bergereauxban a férjével. Bármilyen nagy is volt bátorsága, közel volt, hogy ily alkalmakkor átadja magát végtelen érzelmeinek. Noel küldte öt néha a kastélyba különféle ügyekben. Akkor nehány perczre azon a helyen volt, ahol fiatalasszonyi évei teltek el oly édesen. Ez emlékek előtt gyöngének érezte magát.

Egyszer a rácsozat előtt ült, — nem volt ereje az udvarba lépni — mikor a gróf könyekbe borulva találta öt.

— Ki bántotta magát, Gertrude?

— Oh! senki, gróf ur — mondja szelid hangon. — Ugyan ki volna elég kegyetlen, hogy egy ilyen szegény asszonyt bántson, mint amilyen én vagyok? Hiszen senki sem ismer.

Szavaiban gyakran megfeledkezett jelenlegi állásáról és oly beszédmodorba esett, ami az előkelő nőt árulta el benne.

A grófot ez már többször meglepte.

Igy történt ez mostani feleleténél is.

— Az ember nem sir ok nélkül . . .

— Dohogy nem. Némelykor az idegek, tudja . . .

— Oh, oh! az idegek! — mormogta Villadon . . . Gertrude, akinek idegei vannak, ez különös.

És hangosan hozzátette, igyekezve öt vigasztalni:

— Ha valami bánatja van és tehetségemben áll magát megvigasztalni, ne felejtse el, hogy itt vagyok . . .

— Ön csakugyan jó, gróf ur.

A gróf eltávozott a kastély felé.

Fernande szerette volna utána nyujtani karjait; szerette volna odakiáltani neki kétségbeesésének, szeretetének egész erejéből:

— De hát nem ismersz reám? Szived tehát nem talál ki semmit? Nem látod, hogy Fernande vagyok és hogy meghalok elhagyattatásodtól és feledésedtől? . . . Mennyire meg lehetek változva, hogy lelkedből semmi sem vonz felém! Ugyan nézz reám! . . . Az igaz, vonásaim megismerhetlenné váltak . . . de szemeim a régi szemek maradtak, mikor szerelmes tekintettel néztél beléjük, mikor megcsókoltad öket, mikor mélységükben igyekeztél olvasni azt a forró szerelmet, amelylyel iránta láng oltam . . . Oh! nézzél szemeimbe és meg fogsz ismerni . . . Ne tekintsd az arczom behegedt sebeit, sem homlokom ránczait és hajam fehérségét. Lelkem fiatal maradt és szeret téged. Szemeimből fogod látni lelkemet. Nézd meg szemeimet! . . .

Gertrude nemsokára felfedezte idősebb fia szerelmét Gillette iránt.

El volt rémülve ettől a felfedezéstől.

Mire vezethetett ilyen szerelem? A házasságra? Az ő fia vegye nőül Renandière leányát! Nem, ez gyalázat volna. Ez lehetetlen volt addig, amig Renandière élt. És Gertrude kész volt minden erejéből ellenszegülni ennek a szégyennek, ennek a szentségtörésnek. Hogyan? Még nem tudta, de határozott szándéka volt, ha szükségessé válna, még valódi nevét is felderiteni. Ha szükséges volna, felfedezné André előtt annak az embernek a gaz tettét, akinek ő el akarta venni a leányát.

Mikor ezt a titkot megtudta, Gertrude komolyan megbetegedett.

Noel ápolta.

A fiatal plébános nagyon gyöngéd vonzalommal viseltetett a szegény asszony iránt, akiben már régóta állásán felüli természetet sejtett és észrevette rajta magaviseletének, modorának és beszédének különös előkelőségét. Titkot sejtett benne, hanem már jelleménél és szokásánál fogva szerény lévén, nem akarta kikérdezni abbeli félelmében, hogy bánatot okoz neki és felujitja cselédjében a multnak talán valami kegyetlen emlékét.

Mikor Gertrude megtudta André szerelmét, csakhamar átlátta gyakori látogatásainak titkos okát. Gillette-t igyekezett látni.

Renandière elleni gyülölete nagyobb volt, mint óvatossága. E tárgyban beszélt Noellel. Oh! az igaz, végtelen óvatossággal. Meg akarta óvni fiát ettől a veszélytől.

— Tisztelendö ur, — kezdé egyszer, mikor André éppen elhagyta a plébániát, miután a piacz-téren Gillette-t látta áthaladni — az öreg emberek gyakran tisztábban látnak, mint a fiatalok . . .

— Es mit látott maga, Gertrude?

— Azt hiszem, hogy csalatkozom, ha azt mondom, hogy egy idő óta az André ur látogatásai érdekeltek.

— Nem értem.

— Ah! a tisztelendö ur legalább nem fog megharagudni.

— Miért?

— Azért, mert talán bizonyosan oly dolgokba avatkozom, amelyekhez semmi közöm, de a tisztelendő ur jól tudja, hogy én ragaszkodom hozzá, oh! annyira, hogy szivesen meghalnék, csakhogy valami bánattól megóvjam. Eszrevenni véltem, hogy André ur szerelmes egy fiatal leányba és hogy ez a fiatal leány, Renandière kisasszony sem nézi rossz szemmel André urat, mert sohasem ment el oly gyakran a plébánia előtt.

A fiatal pap zavartnak látszott.

— Bocsánatot kérek, tisztelendö ur . . . hanem én szeretnék valamit tudni . . .

Gertrude nagyon reszketett és gépiesen törülte le zsebkendöjével nedves kezét, annyira félt.

— Mit, Gertrude?

— André ur nöül szándékozik-e venni ezt a fiatal leányt?

— A bátyám becsületes férfi, Gertrude, és maga különös kérdést intéz hozzám. Megsérti öt, ha felteszi, hogy . . .

— Oh! én nem tettem fel semmit — mondá Gertrude, félbeszakitva a fiatal papot. — E szerint André ur nevét akarja adni Gillette kisasszonynak . . . és Villadon ur beleegyezik?

— En nem mondtam magának, Gertrude, hogy apám beleegyezik, hanem tudni szeretném, minö érdek viszi magát arra, hogy a jövö kérdéseivel foglalkozzék.

A plébános kevésbbé szeliden beszélt, mint rendesen, majdnem szárazon.

— Az a ragaszkodás, amelylyel a plébános ur és André ur iránt viseltetem — felelt félénken.

— Es ez a ragaszkodás miben háborodhatna fel, ha ezt a házassági tervet valósulni látná?

— Ah! — mondja Gertrude — ez a házasság el van határozva?

— Ezt nem mondtam.

— Néha az öreg asszonyok jó tanácsadók, bármilyen szerény is legyen állásuk . . .

— Maga tud valamit?

— En nem tudok semmit, hanem láttam Renandière orvost több izben, mióta cselédje vagyok a tisztelendö urnak. Ennek az embernek rossz a tekintete. Es ő rossz ember, bizonyos vagyok benne, annak kell lennie, minthogy szegény felesége, aki már husz esztendő óta beteg és tehetetlen, ugy el van hanyagolva általa, mint egy döglött kutya.

A fiatal pap hallgatott, arcza elsápadt.

Gertrude lassanként nekimelegedett.

— Ez a férfi bizonyára képes sok rosszat tenni, bár nem mondanak róla semmit, és nem szabadna az önök családjába jönnie, plébános ur, nem szabadna abba az annyira tisztelt és szeretett családba jutnia.

Noel mélyen elgondolkozott. Bizonyára nem kétely támadt fel lelkében a Gertrude személyiségére vonatkozólag, hiszen ök nem ismerték egymást. Mindazonáltal csodálkozás foganzott meg agyában, midön ennek a szeretetnek oly gyakori bizonyitékát észlelte. Hogyan szerette meg öt ez az asszony az első pillantásra? Mert az első percztől fogva észrevette nála ennek a szeretetnek a jeleit.

— Magának előitélete van e férfi ellen. De ezt az előitéletet még igazolni kellene. Hát tud ön felöle?

— Ah! semmit, tisztelendő ur, semmit.

Es rövid hallgatás után még mindig reszketve folytatta:

— E szerint, tisztelendő ur, ez a házasság el van határozva?

— Nem.

— Nem fog megtörténni?

— Atyám nem akart beleegyezni.

— Ah! — mondja a másik megkönnyebbülten, boldogan, oly hangon, amely Noelt meglepte — annál jobb, annál jobb.

Ezzel kiszaladt a konyhába, hogy elrejtse örömét.

Nehány nappal később, áthaladva a piacztéren, hogy bevásárolja házi szükségleteit, Gillettel találkozott.

Még sohasem beszélt vele.

Aznap megállitotta.

— Kisasszony, két szavam van önhöz.

— Hozzám, jó asszony?

— Van szemem, hogy lássak, kisasszony és bizonyos idö óta észreveszem, hogy nagyon gyakran megy el a plébánia előtt . . . gyakrabban, mintsem meg tudná okolni, kivált gyakrabban, mint a hogy dolgai megkivánnák . . .

— Nem értem.

— De igenis érti.

— Noel plébános ur kérte fel magát, hogy velem igy beszéljen?

— Nem. Tölem ered . . .

— Sem André ur, a plébános ur bátyja?

— Nem. Én azt találom, hogy egy becsületes leány, mint a kisasszony, ha nem akar ártani jó hirnevének, csendesen otthon kell hogy maradjon. En azt találom, kivált, hogy nem szabad igyekeznie, viszontlátni egy fiatal embert, mikor tudja, hogy ennek a fiatal embernek a szülei éppen ugy mint a fiatal leány szülei nem fognak sohasem beleegyezni ebbe a házasságba.

Gillette lehajtotta a fejét. Nagyon piros volt és szemei tele voltak könyekkel.

Gertrude kegyetlen volt. Nem emlékezett, csak Renandère-re, midön lányát látta. Nem vette észre sem a gyermek bájos voltát, sem annak kiváló jóságát.

Könyei mindazonáltal meghatották.

Es mikor Gillette szeliden hozzátette:

— Szeretem Andrét. Nem az én hibám. Annyira szeretem.

Meglágyulni érezte szivét s csak egy dologra tudott gondolni: hogy André fia és hogy ő is szereti ezt a gyermeket.

(Folytatása következik.)

Elnök megnyitja az ülést, üdvözli a jelenlevő Zalát és felkéri őt, hogy nyugtassa meg a még netán levő kétkedőket.

Zala György: A szobor 25-ére készen lesz; két csoport már reá van montirozva a köre. Szombatig mind a négy alak fel lesz téve. A 13 vértanu arczképei nagyon hamar fenn lesznek. A Hungária érczbe van öntve s most montirozzák; felállitása nagyon egyszerü lesz, csak fel kell huzni az alakot.

A tribünt szerinte dekorálni kellene és más apróbb diszitési detailokat is figyelembe kellene venni; igy például áldozattüzek lobogása szép lenne. Ez állana négy stellából, görög csillagból, melyek a kerités sarkain helyeztetnek el. Virágokat kellene tenni a szobor köré.

Lukácsy Miklós az alkalmazandó lepel tárgyában intéz kérdést Zalához.

Zala feleli, hogy a szobor mellett levő 4 oszlop ott marad s e négy (kifestendő) oszlopon fog állni a lepel.

A bizottság Zala előadását tudomásul vette.

A „Magyar Salon“ szerkesztője kéri a bizottságot, engedné meg, hogy 3 czikket közöljön a Vértanu-Albumból előre s nehány képet is.

A bizottság kimondta, hogy nem tehet eleget a kérelemnek.

Az érmek tárgyában elnök sürgönyözött Scharfnak, ki a mintát meg is küldte. A minta már a pénzverdében van. A pénzverde jelenti, hogy az arany és ezüst érem készen lesz október 1-jére, de a bronz érmeket nem lehet elkésziteni, mert azzal a szoborbizottság elkésett.

A bejelentést tudomásul vették.

Salacz jelenti, hogy Klapka és Perczel Mór tábornokokat meghivta az ünnepélyre.

A bizottság kimondotta, hogy mindkettőnek arany emlékérmet fog adni.

Következett a tribün-bizottság jelentése a felállitandó tribünről, nevezetesen a pályázati feltételek felolvasása, és bejelentése annak, hogy ez alapon a felállitásra Probszt Ferencz és fia czég vállalkozott s igérik, hogy a jövedelem 10%-át jótékony czélra adják.

A bizottság Probszték ajánlatát elfogadta a közgyülés jóváhagyásának reményében.

Lukácsy Miklós felemliti, hogy 100 dalár számára szintén kell egy tribünt felállitani.

A bizottság gondoskodni fog erről is és a felállitással szintén Probsztékat bizza meg.

Parecz István inditványozza a vállalkozó ellenőrzésére nézve, hogy szelvénykönyvek alkalmaztassanak.

Az inditvány elfogadtatott s az egész ellenőrzés Parecz István gazdasági tanácsosra bizatott.

Ezután **Sarlot** Domokos az elszállásolási bizottság elnöke tett jelentést az elszállásolási munkákról, sajnosan emelve ki, hogy **különösen a vagyonosabb osztálynál süket fülekre talált** és csak a kevésbbé vagyonosak tettek ki magukért. Ágyakat kértek 6 várostól és a katonaságtól, de csakis Temesvár tett igéretet. Ekkor Buchwaldtól rendeltek meg 200 darab ágyat s ha igy megy, kénytelenek lesznek lakásokat bérelni s erre pénzt kérnek. Lakás bejelentve van 443, azonban ezek egy harmadrésze szegény embereké. A honvédegyleteket átviszik Uj-Aradra.

A költségeket nem a szoboralapból fizetik, hanem a város fogja azt viselni. A költség rámegy 2000 frtra s ezt a közgyüléstől fogják kérni.

Lukácsy Miklós bejelenti, hogy az ünnepélyrendező bizottságba kell még venni a következő tagokat: Barabás Péter, Müller Károly, Boros Vida, Vörös Vidor, Méray-Horváth Károly, Lendvay Sándor, Virágh Lajos és Jiraszek Lajost.

A bizottság beválasztja őket.

Ezután ugyancsak **Lukácsy** ismertette az ünnepélyrendező bizottság működését és a megállapitott programmot. Ebből kitörölték azt a pontot, hogy a művész a szoborbizottságnak adja át a szobrot. A művész egyenesen a városnak fogja átadni a müvet.

Az óda tekintetében nagy a zavar; senki sem tudja, hogyan intézkedett a Petőfi-Társaság. A bizottság már több levelet intézett a szerzőhöz, de még nem tudnak semmit.

Zala György azt a tanácsot adta, hogy forduljanak egyenesen a Petőfi-Társasághoz. Jó lenne felkérni a nemzeti szinház igazgatóját Paulay Edét, hogy ő jelölje meg a nemzeti szinház ama tagját, aki az ódát elszavalja.

Ezt a tanácsot követni fogja a bizottság.

Lukácsy továbbá teljhatalmat kér, mert anélkül a bizottság nem müködhetik. Salacz hasonló nézetben van.

A bizottság a teljhatalmat megadta s ugyanilyen teljhatalmat kér magának a közgyüléstől.

Barabás Béla a mise tekintetében szólal fel. Lehetetlennek tartja a zene kedvéért azt, hogy a mise a templomban legyen, és ez a szoborleleplezéshez nem tartozó dolog 2 órát venne igénybe. A misét a Szabadság-téren kellene tartani s ehhez a városháztól vonulni fel.

Salacz az inditvány ellenében azt tartja méltóságteljesnek, ha a mise a templomban van. Ha nem fér be 1000 embernél több, hát ne férjen. Nem szükséges mindenkinek ülnie. Kéri a bizottságot, hagyja benn a programmban a czeremoniás misét.

Zala György e tárgyban azt mondja, hogy az 1000 éves ünnep alkalmából Budán a vérmezőn fognak felállitani oltárt, hol az ország összes püspökei fognak misézni azon az oltáron, hol Szent István koronája lesz kitéve. Lehetne tehát Aradon is szabadban tartani meg a requiemet. Mindennek nem a hely, de az ember adja meg a méltóságot. Az ünnepély mindenesetre csak nyerne a szabadban való misével.

Varjassy József az eszmét szépnek, de elkésettnek találja, mert valami kisszerü dologgal csak rontanók az ünnepélyt. Ha Barabás ezt az eszmét előbb veti fel, ő hozzájárult volna, de igy megelégszik azzal, ami már el van határozva.

A budapesti lengyel-egyletet a bizottság meghivta, hasonlóképpen Palágyi Lajost és Varga Ottó tanárt, a Vértanuk Albumának szerkesztőjét is.

Ezután az ülést elnök berekesztette.

— **Szapáry Gyula** gróf miniszterelnök és minisztertársainak fogadtatására nagyban készül a város. A perronon Fábián László főispán és Salacz Gyula polgármester fogja őt és társait fogadni a város és megye nevében. A miniszterek holnap szerdán érkeznek Aradra.

— **Kossuth levele.** Varga Ottó, a Vértanuk Albumá“-nak szerkesztője, azzal a kérelemmel fordult Kossuth Lajoshoz, hogy az általa kiadandó Vértanuk Albumába a nagy hazafi is irjon czikket a 13 tábornokról. Kossuth Lajos a kérelemnek eleget tett s nagybecsü levele tegnap érkezett meg Aradra.

— **A szobor keritése** tárgyában kiküldött bizottság tegnap délután ülést tartott Parecz István tanácsos elnöklete alatt. Az albizottság behatóan megvitatta nemcsak azt: milyen legyen a szobor keritése, de azt is, hogy milyen legyen maga a tér is. Zala György azt akarta, hogy a keritès 2 méter távolságban legyen a szobortól, de az a szobor csucsával olyan merev háromszöget képezne, hogy maga a müvész is elállott attól s a keritést nagyobb távolságra helyezik. A szobor keritését két oldalt félkörben kis parkkal veszik körül, ami igen csinosan fog kinézni. A szimetria kedveért a lóvasutat is át fogják helyezni és pedig ugy, hogy egyenesebb irányt adnak neki a Schreyer-ház felé s a mostani kanyarulatától számitva, nehány méterrel küllebb fog helyeztetni.

— **A zsidók ujéve.** Tegnap és ma zárva van a legtöbb üzlet Aradon. Zsidó polgártársaink ünneplik a hozzájuk beköszöntött, számitásuk szerint az 5651-ik ujesztendőt. E vallásos nagy napot Istennek szentelik egészen. Imájukat hozzá küldik az égbe, hálaként a mult jótéteményeiért s könyörgésül, hogy jövőben is Isten áldásában részesülhessenek. Zsidó polgártársainknak ma beköszöntött nagy ünnepük alkalmából boldog ujévet kivánunk.

— **A fökapitány nem hisz.** Mint emlitettük, Szentleányfalván a marhák között fellépett a lépfene s e miatt Arad fökapitánya eltiltotta az aradi határból a szentleányfalvi marhákat. Az ottani elöljáróság most tudatja a fökapitánynyal, hogy a lépfene megszünt. A fökapitány visszairt, hogy ő a járvány megszüntében „hivatalból“ nem hisz, mert azóta, hogy a járvány az ő tudomására jutott, még csak 5 nap mult el és a járvány megszünte csakis 14 nap elteltével vehető hivatalos tudomásul. E szerint Szentleányfalva marháit még 7 napig nem eresztik be Aradra.

— **Tejvásárlóknak.** A fökapitány az Aradon uralgó száj- és körömfájási betegség miatt figyelmezteti a tejvásárló közönséget, hogy tejet csakis azoktól vegyenek, akik állatorvosi bizonyitványt mutatnak fel arról, hogy marhájok nem beteg. A száj- és körömfájási betegségben szenvedő marha teje nagyon káros az egészségre.

— **A kiállitók hitele** érdekében „Foglalás a kiállitáson“ czimü hirünket oda módositjuk, hogy egy Schlesinger nevü kiállitó elhunyta alkalmából leltárt vettek fel a kiállitott tárgyakról mint hagyatékról. A területen más foglalás nem történt.

— **Schlezinger — meghat.** Az aradi tizenhárom vértanunak 1849. október 6-ikán történt kivégzéséről egy szemtanu érdekes adatokat mondott el a „Veszprém“-nek. Az illetőnek neve Schlezinger Jakab veszprémi lakos, aki a szabadságharcz kiütésekor Aradon volt kereskedősegéd, s mikor Kossuth az aradi városligetben egy izben lelkesitő beszédet tartott, a szónoklat hatása alatt Schlezinger 200 kereskedősegéd társával együtt rögtön fölcsapott honvédnek. Mint ilyen részt vett több ütközetben, felvitte örmesterségig, s a világosi fegyverletétel hirére Schlezinger — akit akkor „Somogyi“-nak hivtak — szorultságában levetette az uniformist, letette a magyar hangzásu nevet is és beállott Orth József kereskedőhöz segédnek az aradi várban. (!) A pár nap mulva ideszállitott fogoly tábornokoknak ez az Orth József szállitotta a szükséges apróságokat fogságuk ideje alatt. A megrendelt portékákat rendszerint egy házi szolga vitte. Schlezinger pedig — akinek a várparancsnoktól passe partout-ja volt — mindig vele ment s ilyen alkalmakkor a tábornokoktól mindig kapott megbizatásokat. Közvetitette levelezéseiket családjaikkal, megcsináltatta a gazdag Kiss Ernőnek eltörött drága csibukszárát, ugyanannak a szinezüstből készült sakkfiguráit kijavittatta egy aradi aranymüvessel s egyéb kisebb-nagyobb szolgálatokat tett mindegyiknek, melyeknek fejében Leiningen gróftól mindannyiszor három huszast kapott, Damjanichtól pedig a biztatást, hogy: „Somogyi, ha kiszabadulunk, magát gazdag emberré teszszük!“ — Schlezinger aztán tanuja volt a „szabadulás“-nak. Sirva beszéli, hogy mikor a vesztőhelyre kisérték a vértanukat, mint lopódzott a szomoru menet után s végig nézte a szivfacsaró látványt, melyről azonban az öregség által meggyöngült agy most már csak apró, rendszertelen emlékekkel bir beszámolni. „Az volt csak a gyásznap!“ mondja Schlezinger. „Az egész városban kétségbeesés, rémület, jajgatás, zokogás, s kisirt arczok mindenfelé.“ Az ezután kezdődő üldözések megriasztották Schlezingert is, ott hagyta gazdáját és egy ujaradi ismerősének pinczéjében rejtözött három hónapig s igy kikerülte a besoroztatást; később haza jött Veszprémbe.

— **A várbeliek balászati jogának** tisztázása ügyében Szathmáry Gyula, Aradmegye alispánja tegnap tárgyalást tartott. Tanukat hallgattak ki és alkalmazni fogják a vizjogi törvény §-ait.

— **A tokaji tüzkárosultak** részére az aradi lyczeum tanárkara és tanulói saját körükben 71 frt 56 krajczárt gyüjtöttek; ebből a tanári kar 15 frtot, a fögymnáziumi ifjuság 30 frt 71 krt, a föreáliskola ifjusága 25 frt 80 krajczárt gyüjtött.

— **A száj- és körömfájás** keményen fellépett az aradi szarvasmarhák között. Ennélfogva a fökapitány felhivja a marhatulajdonosokat, hogy ha valami belső betegséget vesznek észre a marháikon, azt a kapitányi hivatalnak azonnal jelentsék be.

— **Hivatalvesztés.** Csanádmegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya, legutóbb tartott ülésében, hivatalvesztéssel büntette Kökényessy Géza Makó városi árvaszéki ülnököt, mert hivatali főnökét a polgármestert több izben rágalmazta, s a szolgálatban türhetetlen magaviseletet tanusitott.

— **Mise-próbák.** A Cherubini-mise próbái ezentul mindig hétfőn, szerdán és pénteken fognak megtartatni a Krispin-féle teremben s erre ez uton is felhivjuk a mükedvelő hölgyek és urak figyelmét.

— **Két vásárállás.** A miniszter elrendelte, hogy Aradváros vásárállást létesitsen, ahol mindenféle jószág árultassék. Minthogy ezt az állást a vásártéren szándékoznak felállitani, az pedig számos aradi sertéskereskedőnek nagyon messze van, ezek, élükön Maiszterovics Jánossal, elhatározták, hogy az ó-vásártéren a saját költségükön állitanak fel vásárállást a sertéseik számára.

— **Megszünt betegség.** Moroda községében a száj- és körömfájás megszünt a szarvasmarhák között. Ennélfogva a község a hatósági zár alól feloldatott.

— **Körözések.** Blank Ferencz lopás büntettével és Tima Géza sikkasztással vádolva, megszökött a büntető igazságszolgáltatás kezei elől. Az aradi kir. törvényszék mindkettőt országszerte körözteti.

— **A király Székelyhidon.** Vasárnap szünet volt a hadgyakorlatokban. Schlauch Lőrincz püspök, a káptalan nehány tagja, a segédlethez szükséges papság és az énnekkar 8 tagja kiséretében Nagyváradról oda utazott, misét mondva Ő Felségének. Délután udvari ebéd volt, melyre az egyházi, világi és katonai föméltóságok voltak hivatalosak. Oda érkezett Sterneck báró tengernagy is, valamint a romániai hadügyminiszter. A szombati gyakorlat alatt az idő hüvös volt, de csak a csapatok oszlásánál kezdett szitálni az eső. Ő Felsége a gyakorlat minden mozzanatát nagy figyelemmel kisérte. Tegnap kezdték a füst nélküli löporral való gyakorlatokat. A debreczeni epizódokból irják még: Az udvari ebédre a király asztalához meghivtak egy ködmönös, de gazdag parasztot is, valami Jámbor nevüt. Az ebéd utáni cercle alatt ő Felsége megszólitá. „Hogy van?“ kérdezte tőle. — „En jól vagyok, felséges uram, hát fölséged hogy van?“ S ezzel nyujtá a király felé jobbkezét. Általános megütközés és részben derültség. A király jóizüen mosolygott. — „Ösmertem én már felségedet“, folytatá a paraszt, „még fiatal korában. Mikor harminczhárom évvel ezelőtt itt tetszett lenni, akkor is tisztölögtem.“ A városháza ama részét, mely a király lakásának volt berendezve, 20 kros belépti dij mellett több ezer ember nézte meg. A jövedelmet a tokaji tüzkárosultaknak adják.

— **Kaulbars-anekdota.** A Szófiában megjelenő „Svoboda“ az Oroszország és Bulgária között fennállott viszonyról jellemző anekdotát közöl: Mikor a hirhedtté vált Kaulbars orosz tábornok, Battenberg Sándor herczeg leköszönése után, Szófiába ment, a bolgár püspökök egyike megkérdezte, mit óhajt avagy kiván tulajdonképp Oroszország Bulgáriától a normális viszony helyreállitására? „Azt csak tudni fogja“ — mondá Kaulbars egészen elcsodálkozva, és mikor a püspök a kérdést ismételte, a tábornok röviden igy válaszolt: „Azt, hogy amit parancsolok, annak meg is kell történnie.“

—X— **Ahol étvágyhiány**, rossz szájiz, iszapos nyelv, böfögés s a gyomor tájékán nyomás által jelentkeznek az emésztési zavarok (székrekedés), a gyógyszertárakban 70 krért kapható **valódi**, Brandt **Richard** gyógyszerész-féle svájczi labdacsok használata azonnal javulást eszközöl.

— **Rövid hirek.** Irodalmi kongresszus ül október 4-én össze Londonban s a franczia és német irói egyletek is részt vesznek benne; a szerzői jog nemzetközi védelméről s a szerzők s kiadók közti viszonyról fognak tanácskozni. — A párisi községtanács Mirabeau csontjait keresteti az egykori saintmarceli temetőben, melyet már egészen felhánytak, de még eddig siker nélkül. — Belgrádból irják, hogy a hirhedt Mihály metropolita nem a maga jószántából készül nyugalomra vonulni, hanem a kormány akarja nyugalmazni ama silány viselkedés miatt, melyet akkor tanusitott, mikor Milán és Natália válópörére vonatkozólag más-másféle kétértelmü végzéseket küldött Milánnak is, Natáliának is. — Berlinben a szabadkőmivesek „Zu den drei Weltkugeln“ czimü páholya szombaton ülte meg fennállása másfél százados jubileumát s üdvözölte Vilmos császárt is, ki köszönő táviratot intézett a páholyhoz. — Konstantin nagyherczeg, a czár nagybátyja, ki már régóta beteg, teljes hülyeségbe esett.

—X— Az „**Entreprise des pompes funèbres**“ *első temetés-rendező intézet Aradon* tudatja Fejér Irénnek 1890. évi szeptember hó 15-ón, életének 3-ik havában bekövetkezett halálát. Hült tetemei szeptember hó 16-án, délután 5 órakor fognak a Kossuth-utcza 24. sz. házból a helybeli közsirkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Apák és fiak.

A régi generáczió letünik és uj nemzedék hajnala hasad föl. Az apák nyomába fiaik lépnek s az ifjakban keressük az öregek jellemvonásait.

Apró történetek, apró vonások, a jellem egy-egy felvillanó szikrája adják meg hozzá a kulcsot, — mint az alábbiak:

A tavaszszal — irja a „Pesti Hirlap“ — a budai elypsen egy kopott ruháju öreg ur üldögélt egy padon s a déli harangszó mellett ott költötte el csöndesen ebédjét. Sovány menuje volt, egy kis sonka, meg egy karaj kenyér.

Amint csöndesen falatozik, eléje kerül egy szép nagy ujfundlandi kutya, két első lábára telepszik s fülét hegyezve, orrával szimatolva, tudatta, hogy részt szeretne venni a lakomában.

Az öreg ur szivesen fogadta a vendéget.

— Böjtölünk, böjtölünk, ugy-e komám? — szólt hozzá jóakaróan. — Tán kend is penzióban van? Mi? No! apport!

A kutya két lábára állt, az öreg pedig nagy kedvteléssel hajigálta neki a sonkadarabokat, megosztván vele imigy sovány ebédjét.

A kutya gazdája, egy nyulánk, fiatal ember, egy bokor mögül nézte a jelenetet és aztán közelebb lépve, szóba ereszkedett a jószivü öreggel.

Megkérdezte, hogy megy sora. Az öreg elmondta, hogy nyugalmazott kishivatalnok, azután panaszkodott, zsörtölődött, hogy drága az élet, istentelenek az emberek, a penzió meg vékony, arra sok, hogy éhen haljon az ember, arra meg kevés, hogy jóllakjék . . . e közben pedig az utolsó darab sonkát is oda dobta nagy ivben a kutyának, gyönyörködve, milyen ügyesen kapja az el.

A fiatal ember vigasztalgatta s mikor távozott, benyult tárczájába, kivett belőle egy százast s az öreg markába nyomta. Azután gyorsan eltünt az uton kutyástól.

Az öreg penziós alig akart hinni szemeinek. Száz forint! Rettenetes összeg az ő neki. Ugyan ki lehetett az a jótékony adakozó? Csak legalább el ne sietett volna, hogy megköszönné neki. De már hire, nyoma se volt, mire körül nézett.

Hónapokon át kereste a jó öreg az ismeretlen jótevőt, de sehol sem találta. Végre egy napon az utczán ráakadt — a kutyára. Követte az ebet és a négy lábu kalauz segélyével eljutott az Andrássy-palotába.

— Kinek a kutyája ez? — kérdezősködött a szolgaszemélyzettől.

— A boldogult gróf kedvencz ebe.

— Hát most kié?

— Most Gyula grófé. Az örökölte.

Igy lepleződött le az ifju Andrássy gróf és az öreg sietett is köszönetét nyilvánitani szóbelileg a palotában, irásbelileg a „Pester Lloyd“ nyiltterében. De igy került a „magyar Tyras“ is sok mellőztetés után a kronika ajkára.

A másik eset Tisza István birtokán történt. A volt miniszterelnök fiának megbetegedett a kedvencz inasa. Orvost hivatott.

— Gyógyitsa meg orvos ur, ez a fiu az én jobbkezem.

— Hiszen a gyógyitás csak menne. Nincs nagyon komoly baja. Csak egy a bibe.

— Mi az?

— Masszirozztatni kellene a gyereket. Rendszeresen mindennap. Én pedig nem érek rá, hogy naponta ide szaladozzak, hát nincs más hátra, mint hozatni valami hozzáértőt.

Az orvos elment, pár nap mulva visszajött. Megnézte a pacziensst.

— No, no, mondá, hiszen már elevenebben nézünk ki. Masszirozott-e valaki?

— Mindennap — felelt a fiu.

— No, helyes. És kicsoda?

— Azt is megmondjam? De tán nem is kellene . . .

— De csak ki vele.

— A gazdám.

. . . Ime, igy tükröződnek apró vonásokban vissza az apák a fiakban. Mind a kettő nobilisan járt el, csakhogy az egyik költött, a másik pedig gazdálkodott mellette.

Szinház.

— **Lukácsy Sándor**, a magyar népies szinmüirodalom e termékeny irója, olykor szivesen bocsátja tollát az irányzatos társadalmi kérdések szolgálatába, és egész jóindulatával igyekszik a legkényesebb tendenciáju themákat szimpatikus értelemben megoldani. Egy ilyen — bizonyára dicséretes — törekvés szülte a tegnap az aradi szinpadon is bemutatott énekes szinmüvét a „**Rebeká**“-t, mely azonban csak olyan tuczat-munkának bizonyult be, mint „A pók“, vagy a tegnapi ujdonsághoz hasonló zsánerü „Árendás zsidó“, stb., melyek sem aktuális, sem pedig szükségszerü irányzattal nem dicsekedhetnek. Egy olyan erös, jelentőségteljes kérdésnek — mint amilyennek a megoldására szánva vannak — gyöngék, hatástalanok. A „Rebeka“ mindezek daczára bir egy pár előnyös tulajdonsággal: vannak tipikus, jóizü alakjai (Tüske Miska, Rebeka, Sziporka, Csendes Éva és Mohári), van élet a darabban, és ez a szerkezet laza összefüggését palástolja is itt-ott. Egy falusi jegyzőbe bolondul a falu minden leánya, asszonya, s e veszedelmes helyzetből — hogy a mesét is érintsük — a falu férfiai ugy akarnak menekülni, hogy reá akarják venni a jegyzőt a nősülésre. Rebekát a zsidó leányt szereti meg, de Rebekáról kisül, hogy nem zsidó, a jegyző pedig zsidó. Majd róla tudódik ki, hogy nem zsidó, és aztán semmi sem áll utjában annak, hogy a jegyző megszünjék veszedelmes ember lenni, azaz hogy megnősüljön. — Rebekát Somlóné-Vadnay Vilma játszta, utánozhatlanul kedves komikummal, majd megrázó drámaisággal; a dalokat pedig hatalmas hatást provokálva énekelte. Azt a semmiség szerepet olyan központjává tette a darabnak, hogy a legfeltétlenebb elismeréssel adózhatunk kitünő müvészetének. Csaknem minden dalát megujrázták, s nyilt szinen is mindegyre kitapsolták az osztatlan kedveltségnek örvendő müvésznöt. Mellette legerősebb volt a Gondáné sikere, aki olyan pokoli egy anyóst mutatott be, hogy az embert szinte ideges félelem fogta el, ha a szinre kijönni látta. Gondáné nyilt szinen is erös tapsot kapott e gondos és ritka következetességgel keresztülvitt alakitásáért. A mulattató elemet még Nyilassi (Tüske) és Körmendi (Moháry) képviselték. Nyilassi kaczagtatott egész estén át jóizü és diszkrét komikumával, mig Körmendi ismételten igen használható segédszinésznek bizonyult. Egy falusi Filemon és Baucis-szerü párt adott igen kedvesen Bácsné és Rózsa Dezső, mig Szepessi a zsidó árendás alakjában mutatott be egy elfogadható alakot. A jegyzőt Szekeres játszta; játékánál azonban több dicsérni valót találtunk szép, basszusba hajló baritonján előadott dalaiban, melyeket sürü taps kisért. Arányi Bella egész önfeláldozással vállalta el a Zsuzsa semmitmondó szerepét. Az egyes élénkebb jelenetek szinezéséhez hozzájárultak: Szakács (Sólyom), Bács (Tarcsay), Havas Aranka (Juliska) és Tárnoki Gizella (Piroska). Különben dicsérettel emlithetjük fel azt az irányt, hogy jelentéktelen szerepek is mindig elsőrendü erök kezében vannak. Ez egyaránt dicséri az igazgatóság körültekintését és a tagok intelligens felfogását. — Közönség szép számmal.

— **Diszelőadás a kormányelnök tiszteletére.** Szerdán diszelőadás lesz a szinházban Szapáry Gyula gróf miniszterelnök és a vele utazó miniszterek Aradon időzése tiszteletére, mely alkalommal „Utolsó szerelem kerül“ szinre Dóczy Lajostól.

— **„Az örök törvény“**, Csiky Gergely e pompás uj szinmüve, mely a tavasz folytán adatott itt először, kedden kerül szinre ujolag. — **A katonazenekar** megérkezésével csütörtökön „Szegény Jonathán“ uj operett megy. Pénteken „Az erdő szépe“, szinmü. Szombaton a „Czigány báró“. Vasárnap (másodszor) „Rebeka“ uj népszinmü.

Aradvárosi szinház.

Előbérlet 16. sz. — Előbérlet 16. sz.

Kedden, 1890 szeptember 16-án:

Az öröktörvény.

Eredeti uj szinmü 5 felvonásban. Irta: Csiky Gergely.

SZEMÉLYEK:

Orláthy György, törv.-széki elnök	Szakács Andor.
Anna, neje	Bácsné.
Judith, leányuk	Havas Aranka.
Sylvia, Orláthy leánya első házasságából	Angyal Ilus.
Marczell	Bács Károly.
Bella, neje	Fullinuszné.
Szentgróthy	Szepesi Gusztáv.
Alberti Vilmos	Szilágyi Vilmos.
Mányi Gusztáv	Kövessi Albert.
Rozgai Endre, Anna unokaöcsese	Péchi Kálmán.
Komlódy Tamás, Alberti nagybátyja	Rózsa Dezső.
Egyed Lajos, aljegyző	Tapolczai Dezső.
Gyapoli, ügyész	Körmendi János.
Bodroghyné	Gondáné.
Tóni, Czili, Lóri } leányai	Farkas Lina. Kiss Berta. Zöldi Hermin.
Kovács, irnok	Erdélyi Miklós.
Róza, szobaleány	Sárosi Aranka.
Inas	Kassay Győző.

Vendégek. Szolgák. Történik: Orláthy nyaralójában.

Kezdete 7 és fél órakor.

Felelős szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

A budapesti aru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései augusztus 11-én.

	Utolsó árfolyam pénz		Utolsó árfolyam áru	
Államadósság.				
M. kir. aranyjáradók adóm. 4%	101	15	101	45
„ „ papirjárad k 5 „	99	40	99	60
M. 1876. kel. v. áll. kötv ar 5 „	100	50	111	50
1889. adó. m. k. áll. v. k. a. 4½ „	112	-	113	—
1889. 4 „ ad. á. v. k. ez. „	97	25	97	75
„ kir. nyer. m.-kölcsön 100 frt	137	—	138	—
„ „ „ 50 frt dbja	137		138	—
Tiszai és szegedi kölcsön . 4%	127	—	128	—
M. 4% adóm. Magy. földt. k. 4 „	87	—	87	50
M. kir. föld tm. horvátorsz. 5 „	104	—	106	—
„ „ o.-je-urb. v. k. (100 ftja)5 „	99	75	100	25
Szőlődéz mavált. köt. (100ftja)5 „	99	-	100	
M. k. kazm. kincs. ut. (6)h.(100 f.a)	—	—	—	—
Osztr. aranyjáradók adóm. . 4%	107	50	108	—
„ papirjáradék „ . 5 „	101	—	102	50
„ áll. ad. kis 1854. 250 frt 4 „	131	50	132	50
„ „ „ „ 1860. 500 „ 5 „	140	—	141	—
„ „ „ „ 1860 100 „ 5 „	145	—	146	—
„ „ „ „ 1864. 100 „ —	175	50	176	50
„ „ „ „ 1864. 50 „ —	175	50	176	50
Temes-bé. avölgyi vizszab. t. 5%	100	—	101	—
Postvár. kölcsöne 1870. évből 6 „	101	—	102	
„ „ 1871. „ 6 „	101	—	102	-
Budapest főv. 1880. kölcsöne 5 „	100	50	101	-
Bolgár államv. zál. kölcsön 6 „	106	50	107	50
Szerbiai ny. r.-kölcs. 100 frc.	37	—	38	—
Bécs vár. nyer.-kölcs. 1874 ből	149	—	151	
Részvények.				
a) Bankok.				
Angol osztrák bank	—	—	—	—
Budapesti bankegyes. részvényt.	147	50	148	50
Budapesti keresk. és iparbank	54	-	57	-
Fiumei hitelbank	108	—	108	50
M. ált. hitelbank	341	75	342	25
M. jelz. hitelbank . . .	—		—	
M. jelz. hitelb. II. kib. id. elisv.	157	—	157	50

Befizetés		Utolsó árfolyam pénz		Utolsó árfolyam áru	
100	M. leszámitoló és pénzváltóbank	114	90	115	20
100	Osztrák-hitelintézet	304	30	304	50
600	Osztrák-magyar-bank . . .	966	—	970	—
150	I. magyar iparbank	173		174	—
500	Pesti magyar keresk. bank . .	886		889	—
	b) Biztositó társaságok.				
200	Bécsi biztositó társulat	—	-	170	-
200	Bécsi élet és járad. bizt. tár .	280	—	285	-
1000	Első magyar ált bizt. társulat	2975		3000	—
100	Fonciére pesti biztositó intézet	82	50	83	
100	A „Lloyd“ magyar viszo tbizt.	115	—	119	-
200	Magyar franczia bizt. rés v. tár.	—	—	—	—
300	Pannonia viszontbiztositó-int. .	1150	-	1160	
	c) Gőzmalmok.				
500	Concordia malom	462	—	464	—
500	Első budapesti malom . . .	945	—	950	—
200	Erzsébet malom	360		302	—
500	Hengor malom	600	—	610	—
160	Luiza malom	247	-	250	—
200	Molnárok és sütők malma . .	411	—	413	-
1000	Pannonia malom	780	—	800	
150	Viktória malom	191	—	192	—
	d) Közlekedési vállalatok.				
100	„Adria“ m. tengeri hajóz. rész. t.	—	—	—	
200	Alföld fiumei vasut 5%	130	—	135	50
200	Báttaszék-dombó-zákányi v. . „	200		201	-
200	Budapest pécsi vasut . . . . . „	199	—	209	—
200	Déli vasut . . . . „	139	50	140	
200	Éjszakkeleti vasut . . . . . „	197	50	198	50
200	Erdélyi vasut . . . . „	200	50	201	50
200	Győr-Sopron-ebenfurti vasut „	—		—	
200	Kassa-oderbergi vasut . . . 4%	163	-	169	
200	Magyar galicziai vasut . . . . „	190	—	197	—
200	M. ny. v. (székes f.győr-gráci v. „	195	50	196	50
200	Osztrák magyar állami vasut „	231		231	
200	Pécs-barcsi vasut . . . . . „	198	-	199	—

Befizetés		Utolsó árfolyam pénz		Utolsó árfolyam áru	
500	Tiszavidéki vasut . . . . „	335	50	340	50
200	Osztr. dunagőzhajózási társ. „	347	—	352	—
	Pesti közuti vaspálya	400	—	402	
	„ „ élvezeti jegyek .	201	—	203	—
50	**e) takarékpénztárak.**				
200	Budapest III. kerületi	117		120	-
1000	Országos központi	625	—	300	—
300	Pesti hazai első	10300	—	10400	—
10	Egyesült Budapest fővárosi . .	7250	—	7300	—
	Magy. ált. takarékp. részvényt.	116	—	117	—
	f) Különféle vállalatok.				
105	Alagut	164	—	165	—
80	Ált. waggon-kölcsönző társ. . .	88	50	89	50
100	Északmagyarországi kőszénb. r.t.	152		153	—
150	„Franklin“ társulat sz. n. . .	232	—	235	—
100	Könyvnyomda „Atheneum“ . .	455	—	460	—
500	„ pesti részv. . .	1120	—	—	—
200	„Pallas“ irod. és nyomda r. t.	225	—	230	—
400	Ganz és társ. vasönt és gépgy.	1455		1457	—
200	Geschwindt-féle szeszgyár . .	390	—	395	—
200	Gyapju-mosó és bizt. I. magy.	260	—	270	—
210	Kereskedelmi épület	—	—	—	—
200	Kőszénb. és téglagy. (Drasche)	465	—	468	—
80	Salgó-Tarjáni kőszénbánya . .	467	—	470	—
160	Gőztéglagyár kőbányai . . .	470	—	475	—
200	Tégla- és mészégető ujlaki . .	155	—	160	—
100	Magyar fegyvergyár 5%	120	—	122	—
200	Nemzetk. villamossági társ. 5„	254	-	256	-
100	Nemzetközi waggon kölcs . .	104	—	105	—
200	Rimamurányi Salgó-Tarj. vasm.	169	75	170	2
200	Schlick-féle vasöntöde és gépgy.	216	—	217	—
300	Serfőződe első magyar sz. n. .	885	—	890	—
200	Sertéshizlaló	300		305	—
200	Spódium- és csontliszt gyár . .	173	—	174	—
250	Szálloda-részvénytársaság . .	120	—	122	—
80	Törökbirod. doh. egyed árusságit.	110	50	111	—

Befizetés		Utolsó árfolyam pénz		Utolsó árfolyam áru	
	Záloglevelek				
	M. földhitelint. papir érték 5%	101	—	101	50
	„ „ „ „ 4½%	100	—	100	50
	„ „ „ „ 4 „	96	75	97	25
	„ „ arany ezüst 5 „	114	50	116	50
	„ jelzálogbank . . . . . 5½ „	102	50	103	
	„ „ . . . . 5 „	101	—	102	-
	„ „ . . . . 4 „	99	75	100	25
	Magy. jelz. ny. kölcs. köt. . 4 „	110	75	111	25
	„ „ nyeremény-jegy . .	21	—	23	—
	Kisbirtok. orsz. földhitelint. 5½%	102	50	103	—
	Osztrák-magyar bank o. é. 4½%	101	25	102	—
	„ „ „ „ „ 4 „	100	20	100	80
	„ „ „ „ „ 4 „	100	20	100	80
	Hazai takarékpénztár . . . 5 „	99	75	100	25
	„ „ . . . 4 „	99	75	100	25
	Pesti magy. keresk. bank . 5 „	101	—	101	50
	„ „ „ „ 4½ „	99	75	100	25
	P. m. k. b. közs. kötv. . 4½ „	101	—	101	50
	Alb. tak. és hit. intézet . . 6 „	101	—	102	—
	Elsőbbségek.				
200	Alf.-fiumei v. (nagyv.-esz. von.) 5%	—	—	—	—
200	„ 1874. kiboes. . 5 „	—	—	-	-
100	Budapest-pécsi vasut . . . 5 „	91	—	92	—
200	Báttaszék-dombov. zákányi v. 5 „		—		—
200	Dunagőzhajózási társaság . 4 „	—	—	—	—
100	„ . 6 „	—	—	—	—
100	Éjszakkeleti vasut „ . 5 „	100	—	101	—
	Budapesti közuti vasp. . . 5½%	97	—	98	—
	„ „ „ . . 4½%	97	—	98	—
100	Budapesti lánczhid 6	103	50	104	50
100	Lloyd és tőzsde épület . 5 „	99	50	100	—
200	M. galicziai vasut . . . . 5 „	101	50	102	—
200	M. galiciai vasut II. kiboes. 5 „	100	50	101	50
200	M. ny. v. (székesf.-győr-gráciv.) 5 „	102	—	103	—
200	„ „ 1874. kiboes. . . . 5 „	100	50	101	50
200	M. v. els. kölcs. beruh. czél. ar. 5 „	117	50	118	50

Befizetés		Utolsó árfolyam pénz		Utolsó árfolyam áru	
	I. erdélyi vasut . . . . . . 5 „	—	—	—	-
200	Győr sopron-ebenfurti vasut 3 „			-	-
300	Kassa-oder. v. (ep. tar. v. m. r.) 5 „	100	50	101	50
150	„ „ „ 1889. ezüst . . 4 „	93	75	94	—
200	„ „ „ 1889. arany . 4 „	113	—	114	—
150	„ „ „ (o.-v.) 1889. e. 4 „	95	50	96	50
200	Osztrák magyar állami vasut 5 „	—	—	—	—
150	Victoria gőzm. elsőbb. kib. 5 „	181	—	182	—
	Magánsorsjegyek.				
	Osztrák hitelintézet	185	—	188	—
	Budavárosi sorsjegy	56	—	57	-
	Keglevich „	28	—	29	—
	Magy. vörös kereszt-egylet . .	—	—	—	—
	Osztrák vörös-kereszt egylet .	02	50	21	—
	Olasz vörös kereszt-egylet . .	12	50	13	—
	Pálffy sorsjegy	57	—	58	—
	Lipótvárosi basilika sorsjegy .	7	20	7	70
	Józsiv sorsjegy	4	20	4	60
	Pénznemek.				
	Cs. kir. arany (vert)	5	35	5	40
	„ „ „ (körmöc.) . . .	5	25	5	3
	Osztr. magy. 8 frtos arany . .	8	96	9	—
	20 frankos arany	8	96	9	.
	20 márk	11	04	11	09
	Osztrák és magyar ezüst . . .	—	—	—	—
Bank kamatláb	Német birod. bankj. vagy ezekkel egyen. bankj. (100 márkért)	55	20	55	40
	Váltók árfolyama (látra.)				
5%	Ném. bankp. 100 ném. bir. márkért	55	25	55	45
2½%	Amsterdam 100 hollandi frtért	93	10	93	60
4%	Brüssel 100 frankért . . .	—	—	-	-
3%	Páris 100 „ . . .	44	55	44	75
3%	Marseille 100 „ . . .	—	-	—	
4½%	Svájci pénzpiacok 100 frankért	44	45	44	65
4½%	Zürich „ 100 „	44	45	44	65
6%	London 10 font sterlingért .	112	55	113	15

10945 | 1890. sz. 647—1—2

Birtokeladási árverési hirdetmény.

Alólirott kir. jószágigazgatóság részéről közhirré tétetik, hogy a törvényhozás engedélye alapján az alább egyenkint megnevezett földek és épületek örök áron leendő eladása végett az alább kitüzött helyen és időben irásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Bánompénzül a kitett becsérték 10 százaléka teendő le a szóbeli és irásbeli zárt ajánlatnál — mely utóbbi szabályosan szerkesztendő s 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéseig az árverező bizottsághoz benyujtandó és kijelentendő, hogy versenyző az eladási árverési általános s részletes feltételeket — melyeket különben is aláirni köteles, — ismeri és azoknbk magát feltétlenül aláveti.

Az árverési feltételek a kir. jószágigazgatóságnál és a kerületi ispánságoknál megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy ujabbi árverés esetére kötelezőleg fentartatnak is.

Az eladások a következő helyeken és időben fognak megtartatni.

I. Aradon a m. kir. jószágigazgatóságnál [Pénzügyi épület] 1890. évi október hó 13-án d. e. 9 órakor.

Mezőkovácsházi volt lelkészi föld 15 hold, 522 □-öl 4683 frt 34 kr. M.-Pécskai emeletes nagyvendéglő 601 □-öl 18000 frt, M.-Csanádi marosi révkorcsma 357 □-öl 647 frt 21 kr. Pitvarosi korcsma és tartozékai 1253 □-öl 5091 frt 60 kr. Nagymajláthi korcsma és tartozékai 1100 □-öl 2551 frt 60 kr. Magyar-Pécskai szilváskert 5 kold 468 □-öl 950 frt. M.-Pécskai marosparti hely, mészégető 1630 □-öl 1964 frt. M.-Csanádi káposztás föld 42 hold 1038 □-öl 13605 frt. M.-Csanádi Mamota és Szina sziget 74 hold 1478 □-öl 35139 frt 40 kr. M.-Csanádi kenderföld 254 négyszögöl 86 frt. Battonyai vásárjog 14628 frt. Nagylaki vásárjog 13208 frt. Szabadhelyi korcsma és tartozékai 800 négyszögöl 3640 frt. Mikalakai korcsma és tartozékai 1207 négyszögöi 3850 frt. Uj-Szent-Annai korcsma és tartozékai 984 négyszögöl 8050 frt. Zimándközi korcsma és tartozékai 900 négyszögöl 3440 frt. Zimándujfalui korcsma és tartozékai 900 négyszögöl 2430 frt. Kovaszinczi-panóti korcsma és tartozékai 1 hold 274 négyszögöl 1950 frt. Zimándközi czinege féle kavicsbánya 1 h. 1455 négyszögöl 420 frt kikiáltási árral.

II. Lippán a kincst. urad. ispánságnál 1890. évi október hó 14-én d. e. 9 órakor.

Zábrányi egy házhely 400 négyszögöl 126 frt. Lippai kivágási föld D. 1 hold 105 frt. Lippai kivágási föld A. c. 1 hold 658 négyszögöl 99 frt 20 kr. Lippai serbánsi gyümölcsös B. e. 1070 négyszögöl 10frt. Lippai serbánsi gyümölcsös B. f. 414 négyszögöl 16 frt. Lippai kivágás czárina 1 hold 535 négyszögöl 188 frt 20 kr. Dorgosi volt korcsma föld 19 hold 570 frt. Labasinczi gyalu dragoi föld 14 h. 1200 négyszögöl 978 frt 60 kr. Labasinczi 316 sz. üres házhely 100 frt. Labasinczi izvor föld 800 négyszögöl 31 frt 20 kr. Labasinczi la mortarecz volt terményföld 5 hold 800 frt. Labasinczi ungye kamenicz szántó rét 70 hold 446 négyszögöl 5110 frt 20 kr. Lippai h, kivágás 1 hold 758 négyszögöl 465 frt 80 kr. Lippai régi raktár nevü föld 1 hold 1070 négyszögöl 368 frt. 80 kr. Lippai hodaja lui Gyorgye Szirbu 1 hold 1250 négyszögöl 662 frt. Lippai gyungyuk kaszálló h. 2 h. 1410 négyszögöl 1105 frt 20 kr. Lippai basa kut 3 hold 1188 négyszögöl 407 frt 20 kr. Lippai ko aszta paganicza 3 hold 1234 négyszögöl 498 frt 20 kr, Lippai mészárszékrét U. 55 hold 1375 négyszögöl 3753 frt 80 kr. Sistaroveczi majorföld 59 hold 180 négyszögöl 1184 frt 60 kr. Sistaroveczi irtásföld la ovesz kremenistye 664 hold 36174 frt 80 kr. Traunaui majorföld 458 hold 1472 négyszögöl 121488 frt 80 kr. Radnai vásárjog 4108 frt. Radnai nagyvendéglő 1350 négyszögöl 7200 frt. Alliósi volt ügyészi föld 4 hold 920 négyszögöl 1025 frt 60 kr. Alliósi volt ügyészi terményföld 11 hold 500 négyszögöl 2535 frt 80 kr. Alliósi B. e. kaszálló 19 hold 753 négyszögöl 2920 frt 40 kr. Alliósi majorföld 125 h. 23859 frt 60 kr. Alliósi majorföld 200 hold 46348 frt 90 kr. Alliósi nagy majorföld 647 hold 150492 frt 20 kr. kikiáltási árral.

III. Valyemárén a kincstári uradalmi ispánságnál 1890 október hó 15-én délelőtt 9 órakor.

Szelcsovai 1 szerződéses házhely 1 h. 60 frt, Bulzai 1 szerződéses házhely 20 frt, Berzovai kalácsa la ungy 2 h. 100 négyszögöl 175 frt 31 kr, Berzovai kalácsa nádas 2 h. 780 négyszögöl 186 frt 56 kr, Lalasinczi korcsma és tartozékai 670 frt, Kapruczai volt erdészi kaszálló 19 h. 1048 négyszögöl 2382 frt 20 kr, Osztrovi szilvás 10 h. 1182 frt 80 kr, Pernyesti pagyina 800 négyszögöl 68 frt, Tótváradi vásárjog 533 frt 20 kr, Tótváradi korcsma épület 600 frt govosdiai korcsma épület 400 frt kiáltási árral.

IV. Vajda-Hunyadon a kincstári uradalmi ispánságnál 1890 október hó 16-án délelőtt 9 órakor.

Felső szilvási föld 676 négyszögöl 60 frt, hátszegi 15 sz. beltelek 1200 négyssögöl 300 frt, kajánelli korcsma és tartozékai 3 h. 948 négyszögöl 1200 frt, grossi kenderáztató tó 114 frt, bunyillai gyálu bunyilla föld 2 h. 1065 négyszögöl 172 frt, gavozsdiai házhely 40 frt, grossi livádiai orvosi lak 6 h. 428 négyszögöl 1256 frt. Hátszegi Bajesz S.-féle ingatlan 5 h, 265 négyszögöl 320 frt. Leleszi Rumunyásza föld 448 frt. Runki »Magura« föld 126 frt. Runki volt erdőcsőszi kert 84 négyszögöl 24 frt. Runki egy kert 60 frt 80 kr. Runki egy üres házhely 1 h. 117 négyszögöl 28 frt. Runki guratopliczi pe jere föld 250 négyszögöl 41 frt. Topliczai egy kert 253 négyszögöl 140 frt. Topliczai volt orvosi kert és lakás 518 frt. Vulcsesdi kárpenyi korcsma és beltelek 1 h. 1540 négyszögöl 1300 frt, Zalasdi kaszenási korcsma és beltelek 2 h. 676 négyszögöl 600 frt. Zalasdi korcsma és belsőség 1360 négyszögöl 1200 frt. Hátszegi korcsma és belsőség 534 négyszögöl 7000 frt. Gavozsdiai korcsma és belsőség 300 frt kikiáltási árral.

V. Déván a magy. kir. adóhivatalnál 1890. évi október hó 17-én d. e. 9 órakor.

Vályea-Brádi korcsma és beltelek 932 négyszögöl 405 frt 84 kr. Dévai vámi malom 728 négyszögöl és dévai czigánymalom 147 négyszögöl összesen 40,000 frt. Dévai sörház épület 1 h. 1002 négyszögöl 2000 forint. Dévai Csyky-féle ház 378 négyszögöl 12000 frt. Dévai volt ügyvédi lak 1547 négyszögöl 2300 frt. Szántóhalmi korcsma és beltelek 300 négyszögöl 800 frt. Szt-Andrási korcsma és beltelek 1150 négyszögöl 1000 frt kikiáltási árral és a dévai kisebb szöllők.

Aradon, 1890. szeptember hó 6-án.

M. kir. államjószágigazgatóság.

676 | 1890. gazd. sz. 640—2—3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a bér- és szinház épület I. emeletén az északkeleti sarokban levő 3-ik sz. jelenleg Mayer Gyula által bérben birt, ugy a bér- és szinház-épület északi oldalán a II. emeleten levő jelenleg Ruzsics Károly által bérben birt lakásnak 1890. évi november 1-től bérbeadása iránt folyó év **szeptember hó 22-én d. e. 10 órakor** árverést tart.

Kikiáltási ár az I. emeleti lakásra nézve egy évre 400 frt. a II. emeleti lakásra nézve pedig egy évre 250 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1890. évi szeptemb. hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta :
Kádas Kálmán,
aljegyző.

15258 | 1890. 638—1—3

Hirdetés.

A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 48297 | III.—1890. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy a jelző-haranggal ellátott vasuti sorompóknál, nemkölömben a helyi érdekü és mellékvasutakon „vigyázz ha jön a vonat“ szövegü intő táblákkal ellátott vasuti utátjáróknál a biztonság érdekében a közönség részéről követendő eljárást szabályozó szabályrendeletet adta ki.

Szabályrendelet.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek a jelzőharanggal ellátott vonósoromyóknál, valamint helyiérdekü és mellékvasutakon a „Vigyázz, ha jön a vonat“ szövegü intőtáblákkal ellátott vasuti utátjáróknál a közönség részéről követendő eljárás kibocsátott rendelete.

1. §.

Jelzőharanggal ellátott vasuti vámsorompóknál, a jelzőharang megszólamlásakor a sorompók előtt kell megállani, a sorompókon belül levőknek pedig a pályatestet mielőbb el kell hagyniok.

2. §.

„Vigyázz, ha jön a vonat“ szövegü intőtáblákkal ellátott vasuti utátjáróknál az átjárás a vonat közeledése esetében szigoruan tiltatik.

3. §.

Az 1. és 2. alatt foglalt határozmányok elleni kihágás a fennálló törvények értelmében büntettetik.

4. §.

Jelen rendelet a közzététel napján lép hatályba.

Budapesten, 1890. évi aug. hó 20-án. **Baross.**

Arad, 1890. szeptember 6-án.

A városi tanács.

677 | 1890. gazd. szám. 641—2—3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a gáji alkapitányi telek mellett levő jelenleg Menezághy Jánosné által haszonbérben birt kertnek f. é. november hó 1-től 3 évre leendő bérbeadása iránt folyó év **szeptember hó 22-én** d. e. 10 órakar árverést tart.

Kikiáltási ár egy évre 20 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 alaákzzés készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelözőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir város gazdasági székének 1890 évi szeptember hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta :
Kádas Kálmàn,
aljegyző.

683 | 1890. 643—3—3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonához tartozó Dezső utcza 13a sz. 1175 négyszöl területü üres teleknek eladása iránt folyó év **szeptember 29-én** d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár négyszögölenkint 3 frt összesen 3525 forint.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók ke, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és olfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1890. évi szeptember hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta :
Kádas Kálmán, aljegyző.

679 | 1890. gazd. sz. 642—3—3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező alsó Marosparti 1b sz. 362 négyszöl területü falerakóhelynek 1890 évi október 1-től 1892 évi ápril hó végéig bérbeadása iránt f. év **szeptember 22-én** d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár négyszögölenkint és évenkint 35 kr.

Bánompénzül leteendő 15 frt.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajáulatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1890. évi szeptemb. hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta :
Kádas Kálmán,
aljegyző.

14650/1890. sz. 625—7—*

Hirdetmény.

A nagyméltóságu magy. kir. belügyminiszteriumnak az 1891. évi január hó 1-én országszerte megejtendő népszámlálással kapcsolatos 54532/890. sz. leirata nyomán elrendeltetik, hogy a minden egyes önállóan számozott háznál levő és emberi lakásul használt, külön fedél alatt levő melléképületek a rendőrség és adóügyi osztály negyedmesterei által összeirattassanak és feltünő helyen fekete festékkel, alszámokkal láttassanak el

Erről Arad sz. k. város közönsége azon felhivással értesittetik, miszerint házösszeirási alszámoknak a ház falára festését ne csak türje, de azt a népszámlálás teljes befejezéséig az eső által való lemosás vagy bárki által szándékolt megsemmisittetéstől is a népszámlálás sikere érdekében óvja.

Arad, 1890. augusztus 30-án.

A városi tanács.

Vizsgázott gépkezelő
és
gazdász
alkalmazást keres
valamely kisebb gazdaságnál;
mindkét minőségében már 12 éven át müködött és ugy szakértelem mint józanság dolgában magát bárkinek is ajánlja
Gombos József,
Battonyán.

Nyomatott az „Aradi nyomdatársaság“ nyomdájában.